

עלון קבוצת דגניה א'

הגיגים

לראשונים בהערכה

לראות הגדול – בקטן.

הים – בטפה.

למצא רויה – בחויה.

מזון בחזון.

המעט שבך – למפעל הגדול.

טפה שלך – לים הגדול.

מפנת יחודך – לכלל הגדול.

ומזון יהיה – וחזון!

השבח שלך – לא פרס שקבלת.

הפרס שלך – לא שבחים ששמעת.

שבחך – העץ שנטעת.

הפרס – כל אשר נתת.

שמריהו ברהון

מה מחכה לכם בין דפי העלון...

"הנושא המרכזי" שלנו בעלון זה הוא ועדות בדגניה לאורך השנים. במסגרתו הבאנו דגימה קטנה שממחישה את העושר שהיה לנו כאן עד לפני 30 שנה בתוספת כמה מילים על הפעילות הספורטיבית הענפה בדגניה באותם ימים רחוקים, בניצוחה של ועדת הספורט; כינסנו כמה ממרכזי התרבות לאורך השנים לשיחה בענייני תרבות לצד זיכרונות נוסטלגיים; וגם ביקשנו לברר אצל חברי דגניה ותושביה מהי הוועדה שהיו מחזירים לנופנו הקיבוצי.

בית דגניה נפרד ממשה אשל

יגאל פיין נהנה ב"קשר הדרים"

אסף אופה לנו את "לחם פיין"

ילדי שחף ובוגרי המייסדים באפקט החממה

מוריד הגשם

פורום מרכזי תרבות

ובמדורים הקבועים ובין דפי הקהילה – חן עם סיכומי ישיבות הנהלת הקהילה; איציק עם סיכומי ישיבות ועד ההנהלה; חודש דצמבר בחינוך החברתי; טלי וגיל אילן עם סיכומי תרבות; פרח מספרת לנו על הדקל; איתי עם מקאמה על סימולציה ממוחשבת; ואשר גלעד עם חלק ב' על הגרעין האיטלקי "לנגב".

חברנו היקר משה אשל

איננו

בית דגניה אבל עם המשפחה

משה אשל

כ"ו שבט תר"ץ – ט"ו כסלו תש"פ

24 בפברואר 1930 – 13 בדצמבר 2019

משה אשל, חברנו היקר, איננו

משה נולד בדגניה בחורף 1930, והיום, כשהוא בן 90 ושוב חורף, אנחנו נפרדים כאן ממנו ומספרים את סיפור חייו, סיפור של חיים שבאו אל סופם.

הוא נולד למרגלית ולשמואל והיה אח לשלומית ולחנה.

עד כיתה ח' למד בבית החינוך, וכנער מתבגר כבר יצא לעבוד כדי לתרום את חלקו בבניית דגניה. עבד בכרם, בשדות, בברכות הדגים בעבודיה.

כשהיה בן 15 ביקש להצטרף לעובדים עם הפרדות. כשפנה אליהם אמרו לו: אין בעיה, אנחנו יוצאים בשעה חמש אחרי שהכנו את הפרדות, שתינו תה ואכלנו לחם עם ריבה. אם אתה רוצה להצטרף אלינו תבוא מוקדם ותכין את הפרדות. וכך עשה בלי להסס דקה.

בגיל 16 הצטרף להגנה, וב-1947, כשהוא בן 17 בלבד, השתתף בקרב על משטרת גשר.

כשקמה המדינה משה מתגייס למחזור הראשון של גולני, מצטרף למקימי גדוד ברק ומשתתף בקרבות מלחמת העצמאות באזור הגליל התחתון.

אחרי השירות הצבאי חזר לדגניה ולעבודה בשדה, והיה בצוות שנשלח לעזור למושבי העולים החדשים באזור קריית גת. וכשהיה צריך להעביר טרקטור מדגניה לאחוזם, יום נסיעה שלם עם טרקטור פתוח לרוחות, התנדב למשימה כי מה שצריך עושים, וכדרכו של משה – תמיד ברוח טובה, כי זה האיש, וזה טוב הלב שליווה את עשייתו לאורך כל חייו.

כשחזר הביתה למד מסגרות, ושוב יצא לשליחות משקית, הפעם לקיבוץ גזר, ושם הוא מצטרף לקבוצת מסגרים ומקים יחד אתם את הכור בדימונה.

המכונאות תופסת חלק נכבד בחייו, והוא מצטרף כמכונאי מוכשר לאנייה של התק"ם ומפליג בה שנה. כשחזר נשאר בתק"ם, הפעם כנהג, ושם, במסדרונות הבית, הוא נתקל בג'ינג'ית שכבשה את לבו ומבקש מחברתו רינה מהגבעטרון שתפגיש ביניהם.

"רינה דאגה שאימא תשב לצדי", הוא מספר לילדיו, "ומרגע זה הפכתי להיות הנהג הפרטי שלה". וחנה אומרת שהיא לא יודעת במה היא התאהבה קודם, באבא או בעובדה שבדגניה לא הייתה לינה משותפת.

אחרי חצי שנה של היכרות משה וחנה התחתנו, ובמשך 10 שנים הביאו לעולם חמישה ילדים: גונן, כרמל, תומר, כלנית והדר. משפחה ערכית ומיוחדת שהקים עם חנה, משפחה שהקדיש לה את חייו, משפחה שהייתה מבחינתו הדבר החשוב ביותר שקרה בחייו.

והמלחמות ממשיכות ללוות את חייו ואת חייו, ובששת הימים היה מפקד צבאי של ירדנה ובית יוסף, וביום כיפור שימש כמא"ז (מפקד אזור) בדגניה ועזר בשמירה על היישוב.

אחר כך הוא עבד במוסך האזורי, במחלקת הטרקטורים, וכשסיים הגיע לטולגל, למחלקת הרזין. שם הוא פוגש את זיזה ז"ל שמחבר אותו אל עולם האמנות והקרמיקה ואת אפרים שחושף אותו לעולם הציפורים.

למשה נפתחו אהבות חדשות, והוא מתחיל לעשות עבודות בחמר ובצורפות, ובימי שישי בצהריים, רק אחרי שסיים לשטוף את הבית, היה יוצא לתצפיות על ציפורים, כשהוא סוחף אחריו באהבה הזאת את כל ילדיו.

מטולגל הוא עובר למטבח ומכין עם מרי את הקציצות המטוגנות הכי טובות בדגניה. ואז מגיע הפרק האחרון – עבודת החצרנות. הוא בונה אימפריה קטנה באזור הלולים, ובה הוא אוסף ומתקן ציוד לבתי הילדים וגם משכפל מפתחות. כל הילדים חיכו לו בהערצה ובאהבה כשהגיע לגנים עם הטרקטור הישן שלו. בסבלנות רבה הסביר להם מה הוא הולך לעשות לעגלה שנשברה או למיטה שצריך לתקן.

תמיד ראינו אותו מחייך, לא מזעיף פנים וסבלני. אדם שאין בו כעס. עושה את עבודת החצרנות במאור פנים, לשמחת כולם. איש עבודה מסודר וחרוץ.

המשפט שמייצג אותו יותר מכול, אומרים ילדיו, הוא "כשתגיעו לגשר תעברו אותו, אין צורך לדאוג או לפחד מהדרך". "ואז, ביום שלישי", הם מספרים, "יומיים לפני שנפטר וכבר היה בהכרה מעורפלת, אמרנו לו: 'אבא, הגענו לגשר, ועכשיו תורך לעבור אותו. אנחנו צריכים להיפרד. חונכת אותנו לשמור האחד על השני ולדאוג ולשמור על אימא, ואנחנו מבטיחים לך שנמשיך בדרך הזאת שלך'".

משפחת אשל היקרה, חנה, הילדים והנכדים, בכל אחת ואחת מכם ימשיך משה, אביכם וסבכם, לחיות, תמשיך האהבה שהרעיף עליכם לחמם את לבכם, ורגעי היחד והטוב שחוויתם אתו ילוו אתכם תמיד, בימים של עצב ובימים של טוב.

משה נולד בדגניה בחורף של 1930, והיום שוב חורף, וזה החורף האחרון שלך כאן...

נועה אילן-פרץ

אבא

אנחנו נפרדים ממך על אדמת דגניה האהובה, שבה נולדת ואליה אתה שב היום. כשהמילה אדמה נאמרת אנו חושבים על השנים הרבות שעשית בחיבור אל האדמה. מנערוך ועד לשנים שבהן הקמת עם אימא את המשפחה שלנו עבדת בחקלאות, וידיך הטובות עסקו בכול.

בכרם ובמספוא למדת את תורת ההשקיה בתעלות ההצפה. חודשיים לפני קום המדינה, ואתה בנערותך, הגעת עם שחר אל התעלות והבחנת שבתלם צצה במהלך הלילה תלולית אדמה חריגה שצבעה שונה. היית סקרן, אך לא שאלת שאלות, ורק בערב גילו לך בסוד שסליק המכיל חבית נשק נחפר בקיבוץ והאדמה המיותרת פוזרה בשעת לילה בין תעלותיך למען יעלימו אותה ביחד עם הסוד.

רתמת פרדות, סייעת בבניית טרקטורים שהגיעו לדגניה מאמריקה בארגזים, השתתפת בניסיונות לגידול אורז בעמק החולה, וכשבן גוריון עסק בקליטת עלייה יצאת עם קבוצה של חברי דגניה לאזור אחוזם-קסטינה לסייע בהכשרת העולים לעיסוק בחקלאות מודרנית.

אנו שמענו בצמא את סיפוריך על יוני הדואר ששיגרתם משם לכאן כשהן סוחבות אתן מכתב קטן. כשחלפו השנים החלפת את השדות בעבודה במוסך הדיזלים שבצמח, אך את האדמה לא עזבת, וסביב ביתנו הקמת בוסתן גדול ובו עצים רבים נושאי פרי וגינת ירק לצדו. כולנו למדנו ממך להפוך את האדמה, להטמין בה זרע ולאסוף את היבול, ואימא ממשיכה לטפח את הצמחייה הרבה שסביב ביתנו עד היום. נושא נוסף מרכזי בחייך היה העיסוק בביטחון.

אחרי שירות בהגנה והשתתפות בקרב על משטרת גשר התגייסת לצבא עם בני העמק במחזור הראשון של גדוד ברק בחטיבת גולני, ואתו לחמת במגוון גזרות. כשגדלנו ונקראנו אל שירותנו הצבאי טיילת אתנו במקומות שבהם לחמת, אך הסיפורים שלך לא הכילו שנאה כלפי האויב אלא בעיקר את החוויות שלך ואת הקשיים שאתם התמודדתם.

במשך שנים עסקת בביטחון של דגניה. טיפלת במסירות בכלי הנשק, שמרת על אחזקה תקינה של המקלטים ועל ניקיון מגדלי השמירה.

באחד הימים התקיים בדגניה תרגיל לבחינת המוכנות של כיתת הכוננות בשיתוף עם צוות לוחמים ממשמר הגבול באשדות.

עת התקבלה ההודעה על תחילת התרגיל נסעת במהירות על אופניך להפעיל את הסירנה אשר במקלט המפקדה, ולא ידעת שאנו, שלושת בניך גונן כרמל ותומר, לבושים בקסדות צעצוע וחמושים ברובי פלסטיק, נוסעים בחשאי אחריו על אופניים קטנים, גאים בך כל כך. דוהרים לראות את אבא ממלא את תפקידו.

אף ילד לא היה יותר גאה מאתנו כששומרי הקיבוץ היו באים אל ביתנו בערב לחתום על קרבין ומכשיר קשר.

מי שמפליג לאחר במנהרת הזמן, אל שנות השבעים והשמונים, וחושב על אדם אשר עובד ביום במוסך ובערב טרוד בענייני הביטחון בקיבוץ יניח בוודאי שלאותו איש אין שעה פנויה לטפל בביתו ובילדיו, אך לא כך היו הדברים אצל אבא שלנו.

כלנית והדר נולדו וגדלו, ואתה האטת את קצב העשייה למען הקיבוץ והחלפת אותו בעשייה למען המשפחה.

אנו זוכרים כיצד היית מפזר אותנו במוסדות החינוך, זוכרים שהשתתפת בימי ההולדת, ליווית טיולים, הסעת למשחקי ליגה ברחבי העמק, ובמיוחד אהבת לסייע בהכנת גינת ירק בכל גן שבו היינו.

לאימא, שכה אהבת, הענקת צמידים ושרשראות מעשה ידיך כצורף, ומצאת זמן לטייל במחיצתה בחו"ל, ומהצד השני, באותן שנים טיפלת באימא במסירות וללא טענות, ואנו למדנו כי אהבה אמיתית אינה נמדדת רק בימיו היפים של הלב אלא גם בימים האחרים...

כשנאמרות המילים משפחה, לב, ילדים נספר שהיית מגיע בכל יום שישי בשעות הצהריים לשטוף את הבית. בית הלל טוענים שזו הייתה שטיפה אנגלית מלאה ואמיתית, ובית שמאי סבורות שזו הייתה רק העברת סחבה. כך או אחרת, דגלת בשוויון גם בתוך הבית, ולא הייתה מלאכה שלא עשית.

ביום שישי, כששטיפת הבית מאחוריך, יצאת עם חבריך לחוג הצפרות. עלייתם על הטרוניזט, ונסעתם לבלוש אחר הציפורים אשר ממלאות את ברכות הדגים, המטעים והמצוקים סביב הכנרת.

ממלאים בקפידה אחר תורנות הבאת העוגות, ופותחים את הדלת עבור כל צפר וצפרית אשר רוצים להצטרף. נחלתכם פרושה מרמת הגולן ועד בית שאן. משקפות, ערכת קפה, בני כנף ושיחה קולחת מעשירים את הרוח שלכם.

את הטיולים וההליכה ברגל הבאת גם אלינו, וביחד יצאנו לטיולים קצרים וארוכים, כאשר כל טיול מתחיל או מסתיים בביקור בתל יוסף, אצל סבא שמואל וסבתא פפקה.

הבית שלנו היה גם ביתם של רבים אשר אתה ואימא קירבתם אליכם במאור פנים במרוצת השנים. עולים חדשים, מתישבים שזה אך באו אל דגניה וגם חבר שלך שמחלה קשה הפכה את שנותיו האחרונות לקשות מנשוא.

פניך היו מוארות גם לילדי דגניה הצעירים שלמדת להכיר בעבודתך האחרונה בחצרנות בתי הילדים. בגיל 80 המופלג, שבו רבים אחרים כבר נשארים בבית, אתה לא ויתרת על יום עבודה אחד, והפעם בשירות מוסדות החינוך. צבעת כיסאות, התקנת מדפים, ודאגת שכל הדלתות בגנים ייסגרו בבטיחות וביעילות.

אבא,

מסביב יהום הסער, והציבור בישראל נאבק לשמור על יושרם של האוחזים בהגה הספינה. דווקא בעת הזו אנו גאים לספר שהנחלת לנו ערכים של יושר, צניעות, אמור מעט ועשה הרבה, התרחק מרכילות והתקרב אל החומר ואל האדמה.

בעת הזו משעשע לספר שאם גנבת פעם משהו היה זה רק כשאתה וחבריך הנערים גנבתם פרדות מהחצר ורכבתם עליהן לראות סרט בקיבוץ כנרת.

אימא,

ללדת חמישה ילדים זו מעמסה גופנית עצומה, ולחנך אותנו היה בוודאי משימה לא פשוטה, אך את עמדת בכול. היום אנו מקווים שנוכל להחזיר לך את האהבה הרבה שתחסר לך עם לכתו של אבא.

משה אשל – מוסא, חבר, אבא, סבא,

משפחת אשל וקהילת דגניה א' נפרדים ממך היום, אך יש בנו כוח. יש לנו יכולת להכיל את מותך כי השארת לנו דרך ברורה, בטוחה ומוארת ללכת בה. דרך של בני אדם.

הילדים

סבא

זה קשה להיפרד ממך. היית סבא למופת, אבל נתת לנו שבוע הכנה, ואנחנו ידענו שזה הולך לקרות. אין מה לעשות, אלה החיים.

כשאני שמעתי בפעם הראשונה על זה שאתה כנראה הולך להיפרד מאתנו היה לי קשה, אבל בסופו של דבר הבנתי שאלה החיים, הבנתי שאם אני רוצה להיפרד ממך אני צריך לכתוב משהו. סבא, אני אוהב אותך, תמיד נזכור אותך. אוהב תמיד ומחבק.

נווה

מוישה

יום שני, מסיים משמרת בעמק הירדן. בדרך חזרה, ביציאה מטבריה, הדר מטלפנת, טוענת שאבא שלה אינו מתקשר. מרים טלפון אל קומארי. מנסה לברר מה קורה שם... היא טוענת שכבר כשעה הוא אינו מדבר או מתקשר אתה. מטלפן 101 להזמין אמבולנס. מתקשרים אליי מהמוקד לוודא שקיבלתי את האירוע ושאני יוצא. תכננתי לפגוש את הגרוע מכול. הכנתי את עצמי נפשית בדרך המהירה הביתה. הגעתי, היית שרוע על הכורסא מיד שרה. מעורפל הכרה, במושגים מקצועיים. התחלתי לבדוק אותך – מדדיך תקינים. הפראמדיק הגיע, עשה לך בדיקת אק"ג. הוא טוען בפניי שיש לך תוצאות של בן 30 – אין טוב מזה. מדדיך תקינים. מוישה, כך היית, בריא כשור. כוחך כבר לא יכול לך. התעייפת. השארת אותנו רק עם התמונות הישנות והחדשות, עם הזיכרונות שלך. כשהכרתי את הדר אחד הדברים הראשונים שאמרה לי הוא שיש לה אבא ששמו משה. איך נתגבר על כך ולא נתבלבל? נקרא לך מוישה, כפי שהיה נהוג. אבל אי אפשר להתבלבל ביננו. אתה איש גבה ממדים, בכל רמ"ח אברייך, עם ניסיון חיים של מדינה, של קיבוץ, של משפחה גדולה.

ואני, אני רק הצטרפתי למשפחה הזו... לעבור את מבחן הרברס עם עגלת טרקטור עדיין לא עברתי.
 אתגעגע אליך, אל הישיבה בגינה, סיפורים מפה ועד נגבה וחזרה.
 אל הליווי שלך, בעניים דואגות, כאשר עבדתי בגינתך, ושלא אפגע בשיחים שבצד.
 אל התה שלך והקפה שלי, שהתערבבו עם השיחות אתך.
 דרך מפגש שלך עם אבא שלי, שאהב עד מאוד לדבר אתך ולשמוע סיפורים על המלחמות שעברת ולטייל
 אתך, הוא עם הקלנועית הקטנה ואתה עם האחות הגדולה מאפיקים.
 היו לך חיים טובים ומאושרים.
 אני מבטיח לך שסיפוריך וזיכרונך ינועו אל על ויצילו אותנו כל פעם מחדש, כאשר נעבור במקומות
 שאתה עברת בהם.
 אני מבטיח לך לשמור על נכדיך ולספר להם ולהראות להם בתמונות כמה אהבת אותם וכמה גרמו לך
 לאושר.
 אני מבטיח לך לשמור על הדר ולכבד אותה באהבתי עד סוף ימינו.
 עלה ותפרח הלאה, לעולם אחר שכולו טוב.

ממני, משה

משה אשל

כשמו כן הוא – נטוע בקרקע, מחובר למקום הזה.
 בשיר הבא ניתנת לנו הזכות להתחבר לסבלנות שלך, משה, הכול לאט, מקשיב, עושה.
 פגשתי ופגשנו אותך בבתי הילדים – איש התחזוקה האולטימטיבי. צריך לתקוע מסמר, לחבר מדף –
 משה אשל! ובדרך מפגש עם הילדים: חיבוק, צחוקים, והילדים מאושרים. הנה גבר הגיע לחינוך... ויש
 לו מקדחה וכלי עבודה. וואו! וככה לומדים שמשה יכול להיות גם אבא וסבא ובן זוג וגם מתקן ובונה.
 ועוד לא דיברנו על חמשת הילדים שגדלו לתפארת, שאתה וחנה גידלתם באהבה ומצאו כל אחד את
 המקום היוצר שלו.
 והסבלנות – בשקט, באורך רוח, יש זמן, העולם יפה ואין תלונות. והעולם מלא טבע שמחבר, שמלווה
 בדגניה מקטנות, שאתה מתחבר אליו דרך החוג לצפרות וטיולי הטבע, עוקב אחרי נדודי הציפורים,
 שתמיד חולפות ותצמיד חוזרות. איך מתגלגל לו העולם.
 אז לכבוד הנתינה, הסבלנות, הטבע וההלל – הנה:

אני רוצה תמיד עיניים / נתן זך

אני רוצה תמיד עיניים כדי לראות
 את יפי העולם ולהלל את היופי
 המופלא הזה שאין בו דופי ולהלל

את מי שעשה אותו יפה להלל
ומלא כל כך מלא יופי.

ואינני רוצה לעולם להיות עיוור ליפי
העולם כל עוד אני חי. אני אוותר
על דברים אחרים אבל לא אומר די
לראות את היופי הזה שבו אני חי
ושבו ידי מהלכות כמו אניות וחושבות
ועושות את חיי באומץ, ולא פחות
מכן, בסבלנות, סבלנות בלי די.

ולא אחדל מהלל. כן, להלל לא אחדל.
וכשאפול עוד אקום – ולו רק לרגע – שלא יאמרו
הוא נפל. אלא הוא קם עוד לרגע להלל
בעיניים אחרונות
את שלהלל לא יחדל.

מרגו ורדי

תודה

חזרנו לשבוע לנוף ילדותנו. לבית שבו גדלנו. לדגניה. לחברים ולחברות.
קיבלנו מכם חיבוק ענק וחם. עטפתם אותנו, דאגתם לנו, חיזקתם וטיפלתם בכול.
כמה קהילה יכולה להיות חזקה, כמה טוב לנוח לרגע, לשים ראש ולהתנחם.
נפרדנו מאבא שלנו, שנולד בדגניה לפני כ-90 שנה וחזר לאדמה שכה אהב.
דגניה שבשבילו ובשבילנו תמיד תהיה הבית!
שניפגש תמיד בשמחות.

משפחת אשל המורחבת

החודש התוודענו, אני ומשפחתי, מקרוב לעבודתה הברוכה של ועדת הזיכרון בראשות הדס ורדי. מהרגע הראשון שבו פנינו להדס הוסרה מאתנו כל דאגה למה שנדרש ממשפחה שיקירה נפטר. ביקשתי להודות ולברר איך פועל המנגנון המורכב הזה, והדס הפנתה אותי לטובה כהן, שהייתה חברה בוועדת הזיכרון ב-12 השנים האחרונות. בתחילה סירבה טובה בצניעות רבה לכתוב, אך לנוכח הפצרותיי הרבות נענתה. זה המקום להודות לה על העשייה והסיוע ברגעים הקשים ולאחל לה דרך צלחה בהמשך. אנו סמוכים ובטוחים שהיא תמצא מקום חדש לתרום מכישוריה, ממרצה וממסירותה לקהילה. וכמובן – תודה לכל צוות הוועדה, הממשיך בתפקידו, ובהצלחה להדס.

נפרדת מוועדת הזיכרון

אודה על האמת, לאחרונה התלבטתי רבות ביני לבין עצמי אם זו העת לסיים. וגם גילי הכרונולוגי, הנוגע כמעט בגיל גבורות, סייע בידי להגיע להחלטה. פעילותי בוועדה נבעה מהאני מאמין שלי כהמשך ישיר למקצוע הסיעוד, שבחרתי ללמוד וליישם, כנאמר: "מקצוע הסיעוד – ייעוד". הגשתי אותו ב-36 שנות עבודתי בבית החולים. ונמצאה לי דרך בדגניה, בוועדת הזיכרון, לפעילות שנראתה לי כהמשך ישיר של תמיכה במשפחה שאיבדה בן משפחה ואת היקר לה – כמי שרואה את המוות כהמשך החיים בדמותם של המתים, הממשיכים לחיות אתנו, בלבנו ובזיכרוננו, עם הצער והיגון. קיבלתי על עצמי, עם יתר חברי הוועדה, ללוות ולהוביל את המשפחה האבלה מתוך כבוד לאבלה ולרצונה ומתוך כבודו של הנפטר בדרכו האחרונה. זו שעה שאנשים זקוקים ללב פתוח, ליד מחבבת, תומכת ומנחה בנוהלי הלוויה. התמקדתי בכתיבת קורות החיים ובהכנת טקס הלוויה יד ביד עם המשפחה האבלה. בכל פעם שכתבתי וקראתי את סיפור החיים של איש או אישה נוכחתי שוב במה שנאמר "כל אדם הוא עולם ומלואו". מרבית עולמם נודע לי רק לאחר מותם, כמו הפתולוג, שידוע הכול אך מאוחר מדי. אולי אם היינו מכירים את סיפורי החיים בחלקם היינו מבינים דרכי התנהגות, דעות וגישות, אולי... כאן ההזדמנות להודות לחברי ועדת הזיכרון, שהלכנו יחד שנים רבות. כאן ההזדמנות הגדולה להודות בכל לב לעובדות הארכיון על שיתוף הפעולה ועל החומר הרב שנאסף ונכתב מפי חברינו בעודם בחיים.

תודה גדולה.

שמרו על החיים.

טובה כהן

נר זיכרון

1952	בדצמבר	31	י"ג טבת	תשי"ג	מירה ארצי
1960	בינואר	14	י"ד טבת	תשי"ד	גרשון מרום
1960	בדצמבר	26	ז' טבת	תשכ"א	יקותיאל נול
1969	בינואר	12	כ"ב טבת	תשכ"ט	אסתר וינר-הורביץ
1969	בדצמבר	13	ד' טבת	תש"ל	יהודה הופמן
1970	בדצמבר	30	ב' טבת	תשל"א	מרים ברץ
1989	בינואר	1	כ"ד טבת	תשמ"ט	יהודית גלעד
1997	בדצמבר	31	ב' טבת	תשנ"ח	משה קריגר
2002	בינואר	9	כ"ג טבת	תשס"ב	מיכל גל-ברץ
2002	בדצמבר	11	ו' טבת	תשס"ג	אליעזר (זיזה) ברקוביץ
2007	בדצמבר	23	י"ד טבת	תשס"ח	חוה מרום
2008	בינואר	1	כ"ג טבת	תשס"ח	בלה ארקוש
2012	בינואר	21	כ"ו טבת	תשע"ב	איזי נתן
2015	בדצמבר	13	ב' טבת	תשע"ו	רחל לוי
2015	בדצמבר	27	ט"ו טבת	תשע"ו	מאיר ברהון
2016	בינואר	3	כ"ג טבת	תשע"ו	שפרה צ'סבוימסטר
2017	בדצמבר	20	ב' טבת	תשע"ח	ארז סטרוד

משולחן מנהל הקהילה

תכנית עבודה לשנת 2020

1. הנהלת הקהילה התרכזה בהכנת תכנית העבודה לשנת 2020 בקהילה.
2. התכנית כוללת מטרות ויעדים ענפיים, תקציב שוטף והשקעות.
3. יש לדעת שמקורות הקהילה מצטמצמים ויצטמצמו בשנים הקרובות כתוצאה מההכרח לאשר תקנון של קיבוץ משתנה, דבר שיקטין את מקורות הקהילה.
4. כתוצאה מכך וכן לאור העובדה שעומדות לפתחנו מטלות כספיות כבדות בכל הקשור ליישום שיוך הדירות והסדרת שימושי קרקע מול רשות מקרקעי ישראל עלינו לצמצם הוצאות בפעילות הקהילה.
5. צמצום הוצאות הוא תמיד לא קל, לא נוח ולא צעד אהוד, אך הוא הכרח המציאות.
6. כמו בניהול משק בית, יש להתאים את ההוצאות להכנסות וכמובן לנסות להגדיל את המקורות של הקהילה.
6. פירוט הדברים והבהרתם ייעשו בחומר שיופץ לקראת הדיון על התכנית לקראת סוף ינואר.

השכונה החדשה

גשמי הברכה מעקבים את המשך עבודות התשתיות, ולמעשה החל מתחילת הגשמים המשמעותיים בדצמבר לא התקדמנו באופן ניכר בעבודות בשטח. נקווה להמשך גשמי הברכה ולהפוגות שיאפשרו לנו להתקדם.

גגות נוזלים והצפות

לשמחתנו, אין לנו נזקים כפי שחוינו בעבר מנפילת ענפים גדולים או עצים שלמים, אך יש פה ושם נזילות בגגות, וצוות הבניין מטפל ככל יכולתו באירועים אלו. פה ושם אנו רואים בעיות של אי ניקוז מי גשם, והן מטופלות גם כן.

שבת שלום, חן ורדי

משולחן הנהלת הקהילה וועד ההנהלה

פרוטוקול ישיבת הנהלת קהילה 17/19 מיום 3.12.19

1. תכנית העבודה לשנת 2020 – טיוטה ראשונית של התקציב:

בישיבה הוצגה מסגרת תקציב הקהילה הראשונית לשנת 2020 על מנת שההנהלה תוכל להבין את התמונה הכוללת טרם הדיונים עם מנהלי הפעילויות.

נקודות חשובות להתייחסות:

- היתרה להשקעות עומדת על כ-500 אלף ₪, תקציב לא מספק לאור הצרכים הגדלים בתחזוקת מבני ציבור, תשתיות ופיתוח.
- יש לשאוף להגיע לתקציב השקעות של מיליון ₪.
- יש צורך לצמצם הוצאות ולהתייעל על מנת להגדיל את המקור להשקעות.
- שכר הדירה מטולגל לשנת 2020 הצטמצם מ-500 אלף ₪ ל-450 אלף ₪ לאור הצורך להפנות מקור כספי לעבודות אחזקה במבנה.

דיון:

- דירות סיעוד (אירוח): יש להעביר דירה אחת להשכרה – כ-30 אלף ₪ תוספת הכנסה.
- ביטוח בריאות: כיום הביטוח מסובסד ברמה של 200 אלף ₪ לשנה. יש לצמצם את הסבסוד ב-80 אלף ₪, כלומר להגדיל את החלק שהחבר מכסה. יוצא מזה שכל חבר ישלם כ-20 ₪ לחודש יותר ולהורים לילדים תהיה גם תוספת בגין הילדים.
- מרפאת שיניים: צמצום סבסוד טיפול אורתודנט וגידול בהכנסה ממעגן – כעשרת אלפים ₪.
- חינוך גיל רך: על המערכת להתאזן עד סוף השנה. בדיקה חוזרת של ההתייעלות בכוח אדם בגן ארז. גידול בהכנסות מ-9/2020.
- סך הכול תוספת למקור להשקעות של כ-160 אלף ₪.

2. יושב ראש צוות חירום יישובי:

אלון הדר הציע את עצמו לתפקיד. לא היו מועמדים נוספים.
הוחלט: הנהלת הקהילה מאשרת את מינויו של אלון הדר ליו"ר צח"י ומאחלת לו הצלחה בתפקיד חשוב זה.

פרוטוקול ישיבת הנהלת קהילה 18/19 מיום 10.12.19

1. תכנית 2020 החינוך החברתי – בהשתתפות נטע ושירלי:

א. מטרות ויעדים – שירלי הציגה את המטרות:

- צוות יציב ומתאים מקצועית
 - מערכת מקושרת ומחוברת לקהילה
 - מיצוי הפוטנציאל האישי של הילדים
- מעבר לכך עומדת מטרה כללית של עבודה לפי תקציב.

ב. תקציב 2020:

התקציב המתוכנן כולל 320 אלף ₪ מקור מסל השירותים, שמאזנים את התקציב.

התקציב כולל 30 אלף ₪ בצ"מ (בלתי צפוי מראש).

ג. שיתוף עם דגניה ב' בצריפייה: כלכלית הנושא נבדק. מצב זה מצריך אותנו להשאיר תקציב לפעילות פנימית אצלנו כגון חגים וימים אחרים שבהם לא מתקיימת פעילות משותפת והעלויות לא מצטמצמות.

2. תכנית 2020 הגיל הרך – בהשתתפות ורד ונטע:

א. ורד הציגה את המטרות והיעדים לשנת 2020:

- בניית שפה אחידה
- התמקצעות כללית
- התייעלות ברמת ההוצאות
- שימור הצוות

ב. תקציב 2020:

- הוחלט: על מנת לצמצם את הגירעון המתוכנן ייכנס לביצוע מידי צמצום בכוח אדם.

- התקציב כולל בתוכו 343 אלף ₪ מקור מסל השירותים.

- התקציב כולל 35 אלף ₪ בצ"מ.

ג. צעדים להתייעלות נוספת במהלך השנה: מיצוי מספר הילדים למול תקן כוח אדם. יש להיצמד ליחסי המספרים על פי התקן.

ד. כמו כן יש לבדוק את תעריפי ילדי החוץ בגילים הנמוכים על מנת שלא ייוצר חסם כניסה.

הנהלת הקהילה מוקירה את עבודתם של הצוותים ושל שירלי, ורד ונטע ומודה להם על המאמץ וההשקעה הרבה בעבודתם.

3. ברכת שחייה 2020

תקציב מתוכנן עם הכנסות זהות ל-2019 ועם גירעון של 150 אלף ₪, כולל תוספת של שבועיים פעילות לעומת השנה האחרונה.
הכנסות מבית החינוך ושחף – לבדיקת עדכון התעריפים.

פרוטוקול ישיבת הנהלת קהילה 20/19 מיום 24.12.19

1. תקציב תרבות – בהשתתפות טלי, יעל ושושי:

- א. משרד – תרבות דגניה יכולה לוותר על המשרד ולחסוך בהוצאות (ארנונה, חשמל, תקשורת).
יטופל על ידי טלי.
- ב. הצוות מתכנן הכנסות של כ-50 אלף ₪ מהשתתפות כספית של משתתפים בארוחות ובנסיעות.
- ג. התקציב מתוכנן עם גירעון של 13 אלף ₪.
- ד. עלו הצורך והכדאיות לשתף פעולה עם דגניה ב'.
- ה. שימוש של החברים בציד: להכין מתכונת לחיוב בגין השימוש – **באחריות טלי והצוות (יאושר על ידי הנהלת הקהילה).**
- ו. על הצוות להתאים את התכנית לתקציב מאוזן.

2. מס האיוון לשנת 2020 – המקורות והשימושים:

- א. הוצגו נתוני הגבייה והשימושים ב-2019. עם סיום השנה אמור להישאר עודף של כ-60 אלף ₪.
- ב. הסדר השתתפות במעלונים – **באחריות חן לבדוק מחדש רלוונטיות.**
- ג. הוחלט:
 1. יש להחזיר עודפי מס איוון משנת 2019.
 2. העברה לקרן לעזרה הדדית: בשנת 2020 יש להקפיא את ההעברה החודשית (2,500 ₪).

פרוטוקול ישיבת הנהלת קהילה 21/19 מיום 31.12.19

1. שינוי שיטת החיובים עבור טיפול אורתודנטי – בהשתתפות לאה:

- לאה הציגה את המודל לחיוב כך שהשתתפות המרפאה בעלות (הסבסוד) תהיה ברמה סבירה שלא תכניס את המרפאה לגירעון.
הוחלט:
- א. הנהלת הקהילה מאשרת שינוי בשיטת החיוב על טיפולי אורתודנט על מנת למנוע גירעון תפעולי (ב-2019 כ-30 אלף ₪).
 - ב. באחריות חן, רז ולאה לסכם על שיטת חיוב שתתחשב בסוגיות שעלו בישיבה.

2. סל שירותים:

הוחלט:

- א. הסל נשאר בגובה הנוכחי – 626 ₪ לחבר.
- ב. באחריות חן לקבוע צוות להכנת הצעה לשינוי המבנה והמדיניות של סל השירותים.
- ג. קרן עזרה הדדית: באחריות חן יוקם צוות לבחינת הקריטריונים לקבלת סיוע מהקרן.

כתב: חן ורדי

פרוטוקול ישיבת ועד ההנהלה מס' 30/19 מתאריך 2.12.19

עם מנאל דאוד, מתכננת התחבורה של התב"ע, וסרחיו – מעבר על עקרונות השלד התחבורתי והחניות. הוועד התבקש לדון ולהנחות את המתווה להמשך קידום התהליך, שאינו פשוט. החלטת הוועד: הנושא יחזור לבדיקה מפורטת של ועדת תכנון (חן יודא קיום ישיבה זו בהקדם). לאחר קבלת הערות ומשובים בישיבת ועדת תכנון בנושא יישלחו לחברים מפות והסברים על החניות שלהם והחניות הצמודות לשטחי המגורים שלהם. ייפתח חלון זמן להערות וערעורים של חברים מול ועדת תכנון עם סרחיו. עם סיום התהליך תתקיים פגישה של ועדת תכנון עם הוועד ויוחלט על מנגנון קבלת ההחלטה. כמו כן הוחלט בוועד לקיים בשבוע הבא דיון על איוש מחודש של צוות התב"ע.

פרוטוקול ישיבת ועד ההנהלה מס' 31/19 מתאריך 12.12.19

1. נמסרו הודעות העזיבה של דניאל קליין, עידן ומעין גודמן. יובא כהודעה לאספה קרובה.
2. אושרו תרומות להפקת הספר על קרבות מלחמת העצמאות בעמק ויום הזיכרון השנתי של עמותת בית ירח, במסגרת תקציב התרומות שהתקבל לוועד לפני 4 שנים.
3. אושרה הארכת כהונתו של ביל גודמן כמרכז צוות כספים עד להחלטות הצוות למבנה הארגוני בנושא. יימסר כהודעה באספה.
4. הובעה אי הסכמה להמשך התנהלות צוות התב"ע במתכונת הקיימת. סוכם להפעיל צוות ובו מנהל הקהילה, מנהל העסקים, נבות, צלי ומרכז צוות תכנון (כשייבחר), שיחד עם סרחיו יעברו שוב על כל פרטי התב"ע שכבר אושרו ואלה שעוד בדיון ויסכמו על נוהלי העבודה של הצוות, כשאחד מבעלי התפקידים ירכז את פעילותו.

כתב: איציק שפר

שומר על קשר / שיחה עם יגאל פיין

השיחה נערכה עם יגאלי ועם עודי, האחראי מטעם דגניה על הקשר עמו, שהרחיב והשלים את היריעה.

– ספר לנו קצת על המסגרת שהיית בה עד לפני פחות משנה.

הייתי במסגרת בהרצלייה ששייכת למרכז לייעוץ ושיקום של ברית התנועה הקיבוצית. זו מסגרת שיש בה דירות על דירות, כשבכל דירה גרים כמה דיירים בהתאם לגודלה ויש לה אם בית ומדריכה משלה. חוץ מזה, לכל כמה דירות יש עובדת סוציאלית משותפת.

רוב דיירי המסגרת עבדו במרכז המוגן או במקומות סמוכים לו. אני עבדתי בבית חולים בילינסון, במחסן המשקי, והייתי מחלק את הציוד לכל מחלקות בית החולים. הייתי יוצא בכל בוקר ב-4:30 בבוקר, נוסע בשלושה אוטובוסים לעבודה וחוזר הביתה ב-13:00. האחראי עליי מטעם בית החולים היה יעקב שרביט, איש נהדר שדאג לי מאוד, ואני שומר אתו על קשר עד היום. בבית החולים עבדתי במשך 24 שנים, ופעמיים קיבלתי אות של עובד מצטיין, פעם אחת מטעם בית החולים ופעם אחת מטעם חברת "המשקם", שהיא חברת השמה כלל ארצית שדואגת לרווחתם של אנשים בעלי צרכים מיוחדים. מבחינה חברתית – היו לי שם מעט חברים, ובשעות הפנאי הייתי הולך למועדון "ניצן", שם השתתפתי בחוגים שונים. הכי אהבתי תאטרון. אחת לשנה כל המסגרת הייתה נוסעת לטיול בחו"ל.

– מדוע החלטת לעזוב?

בשלב מסוים הרגשתי שמיציתי את עצמי בהרצליה, וזה היה הזמן לשנות מקום. במשך חודשיים-שלושה הייתי בבית וחיפשתי מקום חליפי. עמדו בפניי כמה אפשרויות: יפעת, טבריה, חדרה ויחיעם. הצוות של בעלי צרכים מיוחדים בדגניה, המשפחה ואני בחנו את המקומות השונים, ואפשר להגיד שמהרגע הראשון נדלקתי על יחיעם. התלבטתי קצת בינם לבין המסגרת ביפעת, אבל כל הזמן נטייתי ליחיעם.

– איך הסתדרת בתקופה הארוכה שבה שהית בדגניה?

בהתחלה הייתי קצת לחוץ מהמעבר, אבל בסך הכול היה לי טוב להיות קצת עם אבא. בשלב מסוים התחלתי לחזור לעבודה בבילינסון. בהתחלה נסעתי כל יום, אבל זה היה טירוף, אז עברתי לשלוש פעמים בשבוע, וגם זה היה קשה מאוד, ימים ארוכים מאוד שנמשכו מ-4:00 עד 17:00. כשהתחלתי לנסוע בבוקר עם זליג זה הקל עליי מאוד.

– ספר על המסגרת ביחיעם.

זו מסגרת שפועלת כבר שנתיים. לקחו שני בתי ילדים, והפכו אותם למסגרת אחת שכוללת 28 דיירים בחלוקה שווה פחות או יותר בין שני הבתים. בכל חדר מתגוררים 2 דיירים, ובסך הכול יש שם, יחד אתי, 6 קיבוצניקים. כל אחד משני הבתים מתנהל עצמאית, ויש לו מטבחון וחדר אוכל משלו עם צוות

עצמאי שמבשל לדיירים שלוש ארוחות ביום. כמו כן יש שם אחות ואח צמודים שמספקים לנו את כל התרופות.

למסגרת שאני נמצא בה קוראים "קשר הדדים", וזה ממש לא קשור לתפוזים... המילה הראשונה היא למעשה ראשי תיבות של המילים קיים, שייך, רצוי, והצירוף כולו מבטא את הרצון להעניק למתגוררים (דרים) במקום קשר איכותי שיספק להם את התחושה שהם קיימים, שייכים ורצויים.

המסגרת הזו גם מתאימה לי במיוחד כי היא פחות רב גילית. היא פונה בבסיס לאנשים מגיל 55 ומעלה, כשהמבוגר ביותר הוא בן 65. למעשה, למסגרת הזו יש עוד שלושה סניפים ברחבי הצפון – בכרמיאל, בכברי ובקריית אתא, והמסגרת שלנו היא של המבוגרים שבחבורה.

היום אני עובד חמישה ימים בשבוע במפעל "פתחון לב" בכרמיאל. את המפעל הקים בחור מכפר ורדים שרואה בו פרויקט אישי, והוא מגיע אלינו מדי פעם לראות שהכול בסדר. במסגרת עבודתי אני חותך בדים של חולצות ובגדים ישנים, והחתיכות נארזות בשקים ונשלחות לחברה חיצונית. אני יוצא ב-8:00 בבוקר באוטובוסים לעבודה וחוזר ב-14:00. השיטה שם היא של עבודה לפי הספק, וכרגע ההספק נפגע מהנסיעות. התכנון הוא שבעתיד הקרוב המפעל יעבור ליחיעם, וזה בהחלט יעזור לי. אני אוכל ארוחת בוקר במפעל – סנדוויץ' שאני מביא אתי, וארוחת צהריים אני אוכל בבית כשאני חוזר. בערבים יש לנו חוגים שונים. אני משתתף בפסיכודרמה, במוזיקה ובקרמיקה.

– מה הקשר שלכם עם אוכלוסיית הקיבוץ?

המעורבות בינינו לבין אנשי הקיבוץ היא קטנה מאוד. בקיבוץ אין חדר אוכל פעיל שאפשר להיפגש בו, ואת הארוחות אנחנו אוכלים אצלנו בבתים. אנחנו מגיעים לפעמים למרפאה או למרכולית בליווי, אבל לא הרבה מעבר לזה.

לטעמי חברי הקיבוץ, או לפחות רבים מהם, מסויגים מעט. אני שומע למשל אנשים רבים מההרחבה ששואלים: "מה צריך כאן את המסגרת הזו?"

באופן כללי, לגור במסגרת קיבוצית זה קשה. אתה נמצא תמיד בחרדה שהקיבוץ יגיד לך שהוא לא מעוניין במסגרת הזו בתחומו וישלח אותך הביתה.

לעומת זה, ביחיעם יש מכינה קדם צבאית, והתלמידים באים אלינו יום בשבוע לבלות ולהיות אתנו. אנחנו גם צמודים לבית הסיעודי של הקיבוץ, ויש לנו פעילויות משותפות אתם. יש למשל חוג למוזיקה, שלצערי מתקיים בבוקר, אז אני לא יכול להשתתף בו הרבה, אבל כשאני לא עובד אני הולך.

– איך אתה רואה את המסגרת ביחיעם לעומת זו בהרצליה.

ביחיעם טוב לי הרבה יותר מכל הבחינות.

האוירה שם רגועה מאוד, בשונה ממה שהיה בהרצליה. זה מתבטא למשל בכך שלפעמים, כשאני חוזר עייף מהעבודה, אנשים באים לשאול לשלומי, אבל כשאני אומר שאני עייף ורוצה לנוח הם עוזבים אותי ולא לוחצים עליי; נותנים לי את הפרטיות שלי. יש שם תחושה של הדדיות וקשרים חברתיים טובים – יש לי ידידה קרובה מחיפה וגם קשר טוב עם בחור מכברי.

חוץ מזה, יש ארבעה טיולים בשנה בארץ וטיול אחד בחו"ל. השנה נסענו לוורנה-בולגריה, ובפברואר השנה אנחנו נוסעים לאילת כהכנה לטיול בחו"ל.

בהרצליה היו קובעים טיולים לכל המסגרת, ואלה שלא יכלו לעמוד בקצב נשארו בצד. כאן עושים מראש מסלול קל יותר שמותאם לכולם, ואף אחד לא נותר מאחור. זה היתרון של מסגרת שמותאמת לאנשים מבוגרים יותר. בהרצליה הייתי 24 שנים, ובאופן טבעי, עם השנים, ירדתי בכושר.

העובדה שבמסגרת הזו אין לחץ ויש לי שקט נפשי מאפשרת לי להגיע לדגניה אחת לשלושה-ארבעה שבועות בלבד כי אני מרגיש רגוע ובטוח. כשאני בא אני נוסע ברכבת, באוטובוס ובמונית דרך חיפה ונהריה עד טבריה, ומשם אבא לוקח אותי.

מצד שני, ברור שבהתחלה קשה להתרגל למקום חדש, ויש גם מגבלות שונות שחלות עלינו. אסור לנו למשל ללכת למרכולית לבד, מטעמי בריאות.

אבל באופן כללי טוב לי שם מאוד. אני נמצא שם כבר חצי שנה וצופה להמשך ארוך!!

שמעה: תמר רוה

על הלחם לבדו / ריאיון עם אסף פיין

לאחרונה נצפה אסף פיין בדגניה מוכר לחברים כיכרות לחם מעשה ידיו להתפאר. אז פנינו אליו כדי לשמוע בקצרה על הפעילות החדשה.

– קצת רקע – איפה אתה גר, ובמה אתה עוסק כיום?

אני גר בקיבוץ רמת דוד, וכיום אני מקדיש את כל הזמן שלי לאפיית לחמי מחמצת ועוד כמה דברים קטנים. אני מוכר במרכולית של הקיבוץ ולהזמנות פרטיות מהקיבוץ והסביבה.

לפני כמעט שנתיים התחלתי לאפות לאנשים מהמרפסת שלי, שהייתה ידועה אצלנו בבית כ"מאפיית המרפסת". חצי שנה אחרי זה עברתי לחלל קטן שאני שוכר בקיבוץ, וזאת המאפייה שלי מאז.

לפני כן הייתי עורך סרטים, ויש לי תואר מהחוג לקולנוע באוניברסיטת תל אביב.

– איך הגעת לתחום הלחם?

התחלתי לאפות לחמים בבית לפני 10 שנים, ובתור בשלן חובב מה שהכי משך אותי באפייה עם מחמצת זה הטעם שאפשר לקבל בלחם.

גדלתי כמו כל קיבוצניק על לחם אחיד, מקסימום לחמניות בטיולים. בפעמים הראשונות שהצלחתי לאפות לחם ממחמצת זה היה בשבילי תגלית ברמה של עולם חדש.

ב-2015 החלטנו לנצל שבתון של יערה, בת זוגי, ונסענו כל המשפחה לגור בברלין. שם גיליתי עד כמה רחב ומגוון עולם הלחם. תרבות הלחם ומגוון הקמחים בגרמניה מסחררת, ובשביל להבין מה אומר כל

סוג קמח הייתי צריך לחקור ולנסות, וכל פעם שנתקלתי בסופרמרקט או בחנות טבע בקמח שנראה לי מעניין הייתי חייב לקנות אותו ולאפות אתו משהו. ביקרתי במאפיות, ואכלתי לחמים שלא קל למצוא בישראל, למשל משיפון או כוסמין, שאותם אפשר למצוא בגרמניה בכל סופר, מאפייה שכונתית או רשת מאפיות. שם נשיתי סופית.

כשחזרנו לישראל ב-2017 החלטתי שגיל 41 הוא זמן טוב לשינוי בחיים ושאני לא חוזר לתחום הקולנוע. מצאתי עבודה בסביבה, והלכתי ללמוד אצל מי שנחשב למורה מספר אחת בארץ לאפיית לחמים אנומראל עוגן. נסעתי במשך כמה חודשים פעם בשבוע לאבו גוש, שם הוא גר ומלמד. הייחוד שלו בתור מורה הוא הגישה ההוליסטית למקצוע האופה. הקורס הוא גם מעשי, ועובדים עם בצקים שונים, אבל לא יצאתי רק עם מתכונים ביד. זה היה בעיקר לימוד של עולם האפייה והלחם וצורות חשיבה וגישות שונות שאפשר לבחור מהן. קורס מעורר השראה ובסיס אדיר לצאת אתו לדרך. מצאתי תנור לחם יד שנייה ממאפייה שנסגרה, והתחלתי.

– אילו סוגי לחם אתה מכין? האם יש סוג שהיית רוצה ללמוד להכין?

הדבר שהכי חשוב לי בלחם הוא הטעם, מבלי לוותר על הערך התזונתי. הלחמים שלי הם לחמי שאור, ללא שמרים תעשייתיים או תוספים, ללא סוכר או שמן, פרט ללחם אחד שיש בו מעט שמן זית. בנוסף, אני טוחן בעצמי חלק מהחיטה והשיפון. קמח טחון טרי מוסיף המון טעם וערכים תזונתיים וגם מאפשר לי לעשות לחמים ייחודיים לי.

– מאיפה אתה מקבל מידע ללמידה ולהתפתחות?

אני מנסה כל הזמן להעשיר את עצמי בידע ולהבין איך להכין דברים חדשים דרך ספרים על לחם, במעקב אחרי אופים ברשתות החברתיות וקבוצות של אפייה, סרטוני יו-טיוב והשתתפות בסדנאות וככל שניתן לבקר במאפיות ולדבר עם אופים אחרים. אני שואף להגדיל את כמות הלחם שאני מוכר ושתהיה לי אפשרות לגדול קצת ולהכניס עוד אנשים שיאפו איתי.

– נשמח לטיפ להכנת לחם.

למי שרוצה לאפות בבית, יש המון מידע באינטרנט. עדיף להתחיל מלחם שרובו קמח לבן עם שמרים ואז להתקדם להכנת מחמצת, שהעבודה אתה יותר מורכבת ותובענית מבחינת הזמן שצריך להקדיש להכנת הלחם. בכל מקרה, כל לחם שמכינים בבית עדיף על לחם קנוי, וככל שיש יותר קמח מלא כך יהיו בו יותר דברים טובים לגוף.

אסף מגיע שוב עם מגוון סוגי לחם לדגניה בהמשך החודש. מועד מדויק יפורסם במקומי. הוא אופה ברמת דוד במהלך השבוע, ואתם מוזמנים ליצור אתו קשר – 054-9080815.

שאלה: הדר אשל

ועדות – ועדות – ועדות

בעמודים הבאים נדבר קצת על הוועדות בדגניה לאורך השנים.
נתחיל בארכיון – דווקא לא רחוק כל כך הפעם. אנו חוזרים 35 שנה אחורה, לשנת 1985.
בעלון שהתפרסם באותה שנה הובאה רשימת הוועדות. לא נפרט כאן את כל חבריהן, ונסתפק במרכז:

תקפות:

מזכירות (מזכיר: איתן פרץ), חברים (מרכזת: טובה ברק), מינויים (מרכזת: שרה'לה שפר), השתלמויות (מרכז: איציק שפר), קליטה (מרכזת: ברברה גרינבלט), תכנון (מרכז: עודי גנני), שיכון (מרכזת: בירה בושן), בריאות (מרכזת: אהובה נתן), תרבות (מרכזת: תמר גל), ספורט (מרכז: הנרי תם), חינוך מיוחד (מרכזת: רח'לה עבאדי), ייעוץ (מרכזת: אלה וינר), +60-50 (מרכז: חן ברק), חתונות (מרכזת: אסנת כהנוביץ), נציגינו לתק"ם (מרכז: אברהם שפירא), אמנות – משופצת (מרכז: ישי הדס), אופניים (מרכז: משה קריגר).

לפני שינויים:

משק (מרכז: דויד מרום, מרכז המשק), חינוך (ללא ריכוז), גיל רך (מרכזת: אביטל בר-אור), חינוך גיל בית ספר (מרכזת: נועה אילן), גיל נעורים (מרכזת: בת שבע בילו), רכב (מרכז: זיזה ברקוביץ), מדיניות כספים (מרכז: דויד מרום), הנצחה (מרכז: עמוס ברץ), בטיחות (מרכז: דוד גלילי), אספות (מרכז: חזי דר), תקנונים (מרכז: חזי דר).
לא קיימות: צעירים, קשישים + שיקום, עבודה, ביטחון.

אז מה אתם אומרים? לנוכח התמונה המינימליסטית המוכרת לנו היום זה די מדהים, לא?

ועכשיו לאחת מן הוועדות הרבות שפעלו אז – ועדת ספורט.
בראשית אותה שנה, פברואר 1985, התפרסמה בעלון הכתבה הזו.

ועדת ספורט שמה לעצמה כמטרה להגביר את הפעילות הספורטיבית בקרב אוכלוסיית הקבוצה.
ענפי הספורט המרכזיים שבהם עוסקים החברים והילדים הם: כדורסל, אופניים, ריצות ארוכות, קליעה, טניס, קרטה, שחייה, כדורגל והליכה למרחקים שונים.
ועדת ספורט נמצאת בקשר קבוע עם נציגי ענפי הספורט השונים ומשתדלת לעזור, הן בצידוד הן בפתרון בעיות הצצות בתחומים השונים.
בענפי הספורט פעילים חברים, חברות, ילדים וילדות במגוון גילאים נרחב.
חלק מפעילות הספורט הוא פעילות עממית, וחלק – תחרותית.

כדורסל – הקבוצה הבוגרת נמצאת בליגה ג'. חברים וילדים מוזמנים לבוא ולעודד את הקבוצה במשחקה, בימי א', פעם בשבועיים, בשעה 19:00.

אופניים – כרגע יש קבוצה קבועה, פחות או יותר, של 15 איש אשר מקיימת פעילות מדי שבת. לפני מספר שבועות קיימו חברי חוג האופניים טיול של יום וחצי לאזור הגליל המערבי וחזרו עם רשמים רבים.

ריצות ארוכות – בריצות ארוכות משתתפים ארבעה חברים שפועלים כל השבוע. לקבוצה קטנה זאת מגיעות מחמאות רבות לאחר שהשתתפו בחצי מרתון בית שאן ובמרתון הכנרת וכן נרשמו לחצי מרתון תל אביב ולהקפת התבור.

כאן ברצוני להוסיף כי אנו קוראים לכל החברים והילדים לבוא ולהשתתף בהקפת התבור (יש ריצות קצרות לילדים וגם למבוגרים). מירון התבור יתקיים בתאריך 19/3. אפשר כבר להירשם על לוח המודעות.

קליעה – בענף זה יש לנו ייצוג מכובד בליגות הבכירות; שתי קבוצות בליגה הארצית – קבוצת רובים וקבוצת אקדח, ובליגה הלאומית – קבוצת רובים. במטווח שלנו, פרט לאימונים הסדירים של הקבוצות המתחרות, מתקיימת פעילות רבה גם בשאר ימי השבוע, בעיקר פעילות של בני נוער.

טניס – השנה, כמו לפני מספר שנים, לקחנו מאמן מוסמך (נואל שמו) שבמשך כשלושה חודשים מעביר אימונים לכ-80 חברים ובני נוער. האימונים מתקיימים בימי ראשון ורביעי, בשעות אחר הצהריים והערב. על כל החגיגה הזו מנצח במחבט רם ידידנו מהדף העליז משה בוך.

קרטה – בקרטה פועלת קבוצה קטנה של בוגרים ונערים. הפעילות בקרטה למתחילים מתקיימת באפיקים, ובמולדת – לממשיכים. על הקרטה אחראי איציק נתן.

כדורגל – הקבוצה המעורבת של הדגניות משחקת בליגה האזורית. מדי שבועיים, בשבת, מתקיים משחק על המגרש שלנו. יש יותר הפסדים מניצחונות, אבל יודעי דבר טוענים בעקשנות שהקבוצה עדיין לא נתנה את כל מה שהיא יכולה.

ולסיום – ברצוני להביא לידיעת החברים את קיומן של הצעדות השונות. בפתח עומדות להתקיים צעדת הגלבוע (אפשר כבר להירשם) וצעדת הכנרת. אנו קוראים לחברים וילדים לראות בפעילות זו טיול משפחות ולהצטרף. ארוחת צהריים בחיק הטבע מובטחת. אנו ממליצים כי מדריכי הכיתות הצעירות (מד"צים) יראו בפעילות זו פן נוסף לפעילותם עם הילדים ויצאו עם חניכיהם, כקבוצה, לצעדות.

בשם ועדת ספורט,

רפא טל

התרבותניקים

לכבוד העלון אספנו כמה ממרכזות התרבות בדגניה לאורך השנים וגם מרכז אחד וביקשנו לדבר אתם קצת על ועדת תרבות, על ריכוז התרבות ובעיקר על חיי התרבות שלנו בדגניה.

– **מתי כיהנתם בתפקיד מרכז התרבות, ובאילו בעיות וקשיים נתקלתם במהלך התקופה הזו?**

תמר גל: קדנציה 1 שנתיים: החלפתי את שרהלה שפר, לפני 37 שנים. (הייתי בת 22). קדנציה 2 חצי שנה: עם סוני וינר, לפני 26 שנים בערך. קדנציה 3 – 12 שנים: 2005-2017.

כל קדנציה והדילמות שלה, בהתאם לשינויים שדגניה עברה.

בקדנציה הראשונה – היה ערב חופשי אחד בחודש... לא הייתה תרבות קנויה.

בקדנציה השלישית נפרדנו מסדר משותף. אבל פיתחנו את טיולי המשפחות הרב גיליים כמנוף חברתי בעל תכנים קהילתיים. הקדנציה הזו התאפיינה בשינוי תפיסת צורכי התרבות בקהילה משתנה שרובה עובדת מחוץ לדגניה ובאתגר טיפוח ההתנדבות והטמעתו כנורמה בקיבוץ משתנה.

מרי ברנשטיין: ממרום גילי אני כבר לא כל כך זוכרת מתי זה היה. החלפתי את נועה אילן לשנתיים... האירוע המכונן בקדנציה שלי היה טיול קיבוץ לטורקיה. הזמנים היו אחרים...

כינר נתן: הייתי מרכז התרבות מ-2017 עד 2019.

הבעיות קשורות בדרך כלל לכוח אדם: הקמת צוותי חג, מציאת מתנדבים להקריא ולהופיע וגם מתנדבים לסידור וקיפול. הלוואי שכולם היו מתנדבים לעזור בכל דבר. בסוף איכשהו זה מסתדר תמיד.

מירה טל: הייתי קדנציה אחת של 4 שנים לפני כ-22 שנה (פלוס מינוס).

כשנכנסתי בנתי תכנית שנתית גם על פי החגים וגם חודשית בין החגים. כשיש תכנית מפורסמת זה מחייב את הרכז לעמוד בה ונותן מסגרת מובנית לתפקיד.

אני זוכרת שני דברים חודשיים שהונהגו ועד כמה ששמעתי היו מוצלחים:

1. שלישי נשי – פגישת נשים חודשית עם הרצאה של נשים עם סיפור מרתק, עם כיבוד ושיח חופשי.

2. בית התה של רפא – פתחנו את המועדון לחבר פעם בחודש ביום שישי בערב למפגש חופשי עם סוגי תה שונים ומגוונים.

הבעייתיות המרכזית היא להוציא אנשים מהבית. צריך שהאירועים יהיו טובים מאוד כדי שאנשים ידעו שכדאי להם לבוא אחרת יפסידו.

בעייתיות נוספת היא בלגייס אנשים לעזרה, בייחוד באירועים הגדולים.

עדה גודמן: הייתי מרכזת תרבות שנה אחת ב-1989.

לא הייתה בעיית תקציב ולא בעיית סידור וקיפול של האירוע כי הייתה תורנות של החברים לפי בניינים. דאגתי לפעילות בערבי שבת, פעם בחודש ערב פנימי, פעם בחודש ערב "קנוי" – מופע קטן או הרצאה, פעם בחודש סרט, פעם בחודש ערב שבת פנוי.

לחגים היו צוותים נפרדים עם קצת עזרה של מרכז תרבות.

עיקר העבודה הייתה בערב הפנימי, שהיה מעין "עיתון חי" על דגניה. צריך היה לבקש מחברים לקחת חלק בתכנית, להופיע בשיר, נגינה, סיפור, ריקוד, הקראה, משחק או חידון. הכי קשה היה למצא מנחה לערב הזה. עד כמה שזכור לי, חדר האוכל היה כמעט מלא.

התפקיד היה משרה מלאה, אבל סדרנית העבודה חיכתה לי בפינה כל בוקר. בסוף סיכמנו על יום בשבוע בפעוטון פלוס עוד שלישי בחינוך.

נירת הדר: אין לי כרגע שנים מדויקות של ריכוז התרבות, אך אחד הדברים שהצטערתי עליהם כאשר דגניה נכנסה להפרטה זה שהתרבות תלך לנו לאיבוד, חלילה.

התרבות בתקופתי הייתה ארגון חגים, והם היו תמיד גדולים: ארוחת יום העצמאות לכלל האוכלוסייה ולאורחים, תכנית לערבי החג וכן הבאת מופעים שונים.

הקשיים היו תמיד מי עוזר לפרק, מי עוזר לבנות ולנקות אחרי אירוע. הרבה פעמים מצאתי את עצמי או את בעלי עושים את הדברים בעצמנו כי לא היה לי נעים לבקש.

זה היה תפקיד לא קל ומאוד מחייב. לפעמים נתקלתי בתגובות של אנשים שלא נהנו במיוחד ולא ידעו כמה מחשבה וזמן הושקעו בערב זה. תמיד חשוב איך נאמרים הדברים כי ביקורת בונה חשובה מאוד.

התפקיד נעשה עם ילדים קטנים, ועל אף זאת היה בו סיפוק רב.

רחלי בן צבי: ריכזתי את התרבות מסוף 2001 ועד 2005 (כשתמר גל נכנסה). זה היה אחרי שסיימתי את

תפקיד המזכירה, ומאוד הפריע לי שלא היה מרכז לתרבות. אז החלטתי שאני לוקחת את המשימה, אף על פי שעבדתי בצמח במשרה מלאה. מובן שלא היה לי מתי לקבל מפתחות או מידע. באותו זמן היו צוותי חגים (השלמנו מה שחסר), ודווקא החגים התנהלו בסדר (פחות או יותר). מה שחסר היה בעיקר תרבות השוטף. התחלתי (חידשתי) טיולי משפחות, בעזרת אפרים, הנהגנו התכנסויות חופשיות על הדשא או בכניסה לחדר האוכל בערבי שבת, דאגתי לציון תאריכים בלוח השנה, כמו יום האם, יום הזיכרון לרבין (לפני עידן אחריות הצריפיה) וכדומה. התחלנו לעבוד בצורה מסודרת, עם תקציב שנתי וחודשי, המבוקר על ידי הנהלת חשבונות. נושאי ההכנה והפירוק היו מבוססים על תורנות מחייבת והתחילו בבדיקה של עבודת הצריפיה כנגד תשלום (לא אישי). מספר המשתתפים השתנה בהתאם לחג ולתכנית. יום העצמאות, ט"ו בשבט, שבועות וסוכות היו בדרך כלל מלאים. החגים האחרים – פחות. מספר המשתתפים בהם הלך וירד (בייחוד בפסח). לא הצלחתי בהקמה של ועדת/צוות תרבות.

טלי אילן: התחלנו לעבוד ביולי 2019, ונכנסתי לתפקיד עם המון מוטיבציה ורצון להפיק דברים יפים. הקשיים שנתקלתי בהם עד עכשיו, כמו שכבר אמרו, הם כוח אדם שמוכן להשתתף בהכנה (בפירוק יש בדרך כלל הרבה עוזרים) ועניין התקציב.

– **אין מתמודדים עם השינויים בתרבות הפנאי, ההתכנסות לתוך המשפחה והאדישות של ימינו.**

מירה: ההתמודדות עם ההתכנסות לתוך המשפחה היא קודם כל להכיר בה, ושנית – לעשות פעילויות, לא בהכרח רבות אך מושקעות וברמה גבוהה, לאחר מחשבה ובצמוד לתכנית המקורית.

אם נמשיך באירועים משלנו, מושקעים ועם ציבור משתתפים רב שנרתם לאירוע ונהנה בהכנות ובחזרות, אנשים יגיעו ויפרגנו. לחזרות יש הווי שחשוב למופע ולרצון להמשיך ולתרום.

מרי: הדברים גם משתנים כשיש כסף והתקציב של התרבות כמעט לא מוגבל. היום על כל דבר צריך לחשוב עשר פעמים ולרוב. וכמובן ההפרטה וההתכנסות כל אחד עם משפחתו לא מוסיפים לתרבות המשותפת. אם כי שבועות האחרון הוכיח שאפשר גם אחרת. היה מוצלח בצורה יוצאת מן הכלל. לכל דבר צריך משוגע לדבר. זה כבר מבטיח אחוז גבוה של הצלחה.

עדה: הזמנים השתנו, וההפרטה השפיעה על הרצון של הקהל להתכנס ביחד לאירועים ובעיקר לתרום להצלחת האירוע.

אני חושבת שה"משוגע לדבר" שיצליח להפעיל הרבה חברים וילדים לתכנית האמנותית (לפחות אחד מכל משפחה) יסחוף אתו את כל הקהילה לחוויה משותפת מוצלחת. למשל הקליפ המשותף בשבועות.

באיזה דבר שעשית אתה גאה, ומה היית עושה אחרת?

מרי: כמובן שבטיול לטורקיה, שחברים זוכרים עד היום לטובה.

כינר: בטיול צעירים וצעירים ברוחם לבניאס התחתון. בכלל, אהבתי מאוד את כל הטיולים עם יערה חי, מפיקת העל.

מצטער שלא הספקתי לשחזר את המעבר מאום ג'וני לדגניה (רעיון של יובל שיאון ואפרים בן צבי).
תמר: בשנת המאה; בטיולי המשפחות; בקבלות השבת; בארוחות – כולם מכינים לכולם; בגיוסי החקלאות...

נירית: זוכרת בעיקר את פורים, החג האהוב עליי, שזכה כל שנה למחמאות. זוכרת את הדסה ורדי, שתמיד אמרה: "פורים, כבודו במקומו, אבל אל תשכחי את פסח; הוא מתקרב במהירות".
זוכרת שבקומה העליונה אמרו לי אחרי שנתיים שאם אפסיק להיות מרכזת תרבות לא אקבל תפקיד ציבורי בהמשך... אך מאז היו רבים אחרים.

טלי: אני מאוד נהנית מהאירוע באום ג'וני.

מירה: אני אהבתי ונהניתי מהפגישות בליל שבת בבית התה של רפא וגם מהמפגשים בשלישי נשי. פגשנו נשים מעניינות ומעוררות השראה. וזה לא מקרי כנראה שאלה הפעילויות שאני זוכרת יותר מאירועים אחרים.

השתדלתי לעשות את הטוב ביותר שאני יודעת ויכולה עבור הציבור גם בחגים וגם באירועים.

– מה למדתם מקודמיכם בתפקיד?

תמר: מורתי ורבתי היתה שרהלה שפר.

בוורסיה השלישית שלי, אחרי השינוי, הקפדתי מאוד להשתתף בכל יום עיון של התנועה. אני מאמינה גדולה בלמידת עמיתים. ועשינו המון ניסיונות.

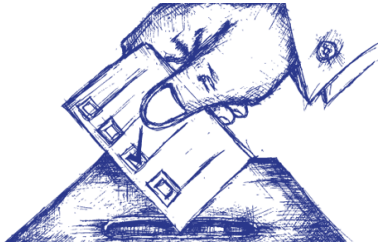
הצוות שלי היה שאולי שהוחלף על ידי אילון, יאיר ומאור. מנהל הקהילה תמיד היה חלק מקבלת ההחלטות. נעזרתי המון בצוות הארכיון, והיו לי עוזרים קבועים, שלא נקראו "ועדת תרבות" אבל תמיד היו שם. היו תומכי עשייה קבועים לטיולים, לקבלות השבת, לכל אחד מימי הזיכרון וצוותים די קבועים לכל חג גדול. ואז – לומדים ומתפתחים בתוך העשייה.

אני מאמינה בלשתף ולפרגן. הקפדתי באובססיביות לפרט מראש את כל התכניות, בשפה משתפת, מה שבעצם היה תיאום ציפיות. באותה אובססיביות הקפדתי להודות בפירוט, כדי שהציבור יבין שכדי ליצור את היופי הזה דרושות המון ידיים. לחגים מסוימים היו צוותים או תתי צוותים שעבדו מצוין. מכיוון שהמשרה הייתה שלי – חוץ מפורים – אני הובלתי למעשה את רוב הצוותים, שהיו של מתנדבים. בכל אירוע הייתי מזמינה את הציבור לעזור בבנייה ובפירוק, ואני לא זוכרת שמצאנו את עצמנו לבד. אני מאמינה שיש המון רצון ליחד. היחד חייב תוכן איכותי. אנחנו יכולים להיות אטרקטיביים רק אם נייצר תוכן אותנטי שאי אפשר לקנות בחוץ. ויש לנו כוחות. ויש לנו קהל. והקהל שמח ליחד – במינונים קשובים ליומיום, להתפרנסות, למשפחה. הצרכים שהיו לפני 40 שנה שונים משל היום. ואם מקשיבים להם – אז יוצרים תרבות מעודכנת. לאורך 12 השנים של 'נגלה' 3 עשינו כל מיני דברים: טיולי משפחות עם ערב תרבות בליל שבת, שהיו הצלחה גדולה; גיוסי חקלאות עם ארוחות בוקר; 4-5 חמשושים של מחוץ לקופסה; מנחות שבת מדי פעם (זרקור של תודה בחנוכה, למשל); קבלות שבת ערכיות אחת לחודש במשך יותר משנתיים. **מירה:** גם אני תלמידתה הנאמנה של שרה'לה שפר ז"ל. הדבר החשוב שלימדה אותי הוא שלא עושים אירוע שלא השקענו בו מראש ולא מעלים לבמה מופע, שיר או כל דבר אחר שלא בדקנו שהוא מוכן. כשיש השקעה יש תוצאות, ונכון זכרו את שבועות האחרון. **טלי:** התייעצתי גם עם כינר וגם עם תמר. שניהם מאוד עזרו לי, ועל כך אני מודה להם מאוד. אני גם ממש שמחה על פתיחת הקבוצה הזו, ואשמח לכל עצה שייתנו לי.

– **איך אתם רואים את התרבות בדגניה בשנים הקרובות, ואילו עצות יש לכם לטלי וגיל?**

נירית: תמיד חשוב שחלק גדול מהציבור ייקח חלק באירועים, בעשייה ובהשתתפות. תמיד צריך להיות יצירתיים ולחשוב איך לגוון את הפעילויות כך שיתאימו למגוון הגילים. אין ספק שלחגים המשותפים יש ערך מוסף והתרוממות רוח. שתמיד נמשיך לחגוג ולשמוח. **תמר:** התרבות היא הדבק הקהילתי. אני מאחלת לכולנו שנמשיך לייצר זיכרונות תרבותיים משותפים. טלי וגיל – שתצליחו להחזיר הביתה את הכמיהה ליחד. הערכי. האיכותי. החווייתי. בהצלחה. **רחלי:** מסכימה לגמרי עם תמר. מאז השינוי בקיבוצים הבינו גם בתנועה הקיבוצית שהתרבות היא אבן יסוד בבניית הקהילה. מרכז התרבות הקיבוצי מוכרח להטמיע את הבסיס הזה. רוצה לנצל את הבמה הזו ולחלוק שבחים לטלי על הניהול של התרבות עד כה. המשיכי והצליחי גם הלאה! קצת קשה לי לתת עצות, אבל מוכנה לעזור בכל פנייה (טלי, רשמי לפניך). מאמינה ורואה שיש בציבור רצון לפעילות משותפת, כשמכינים אותה ומזמינים אליה בצורה נכונה. **כינר:** מאחל המון בהצלחה לטלי וגיל. ומאחל לכל בית דגניה שימשיכו להתנדב וליזום אירועים ולקחת חלק פעיל בתרבות. אפשר לקחת את חג שבועות האחרון כדוגמה להירתמות של כל הקיבוץ למען הצלחת החג.

ועכשיו – משאל

איזו ועדה היית מקים או מחזיר לנוף שלנו?

מרית שחף: בתור מרכזת ועדת ספורט – שנשארה לבד די הרבה שנים... ומרכזת ועדת צעירים... שנשארה לבד כנ"ל... לא בטוחה שרוצה להחזיר...

בעיקרון עדיין מרכזת ועדת צעירים – וועדת ספורט מצאה את יהל בוך... או ההיפך... כדאי "לעבות" שוב את ועדת צעירים ולהפיח רוח חיים בצעירינו. זה קורה בגלים...

אביטל בר-אור: לדעתי: ועדת קשישים, ועדת מינויים, ועדת כלבים.

אדיר ברנשטיין: האמת שאני לא מכיר את המציאות בדגניה שבה היו הרבה ועדות. גדלתי לאחר תור הזהב של הקיבוץ...

נגה בלקינד: ועדת שיטור קהילתי/אכיפה/ועדת קקי של כלבים ורכבים ממונעים. ועדת זכויות הפרט – טיפול במצבים בין אדם לחברו.

נעמה נתיב: ועדה המנהלת את כל קבוצות הווסטאפ (אחראית על איחוד כפילויות, סגירת קבוצות מיותרות וקישור בין חברי קבוצות שונות).

בתיה לוי-אשכנזי: ועדת כלבים וחתולים.

אבל קודם צריך שהחברים ידאגו קצת יותר לבעלי החיים שלהם, שיוודאו שהחתולים מטופלים ושהכלבים לא עושים את הצרכים על הדשאים ובמיוחד במגרש המשחקים, שהפך לגינה לצואת כלבים. אם לחברים לא אכפת מה תעזור ועדה?

מצד שני, אם תהיה ועדה שמפקחת ומדווחת למועצה על מפגעים והחברים יצטרכו לשלם סכומים גבוהים כדי לשחרר את בעלי החיים שלהם מהסגר אולי זה יעזור. מי מתנדב?

תמי ביטנר: אני רוצה שיקימו ועדה בנושא כלי הרכב החשמליים, שנוסעים במהירות ברחבי הקיבוץ. צריך לטפל בנושא הזה לפני שיקרה אסון.

אבישג קורין: ועדת תרבות.

אני יודעת שיש מרכזת תרבות, אבל זה לא אותו דבר.

שיבי הופמן: יש יותר מדי ועדות... צריך להוריד...

דניאלה רוזנסטון: חסרה לי פעילות לילדים. מישוהו שיעשה משהו מסודר עבור כל הילדים אחרי הצהריים, מעבר לחוגים. לצערי זה לא קיים.

רבקה פריד: היה צריך לעשות משהו בתחום החינוך בגיל הרך. האמת היא שאני לא במערכת, אז אני מתנצלת מראש כי אין לי שום כוונה לפגוע באף אחת מאלו שעובדות במקצוע הקשה והשוחק הזה, ואני מפרגנת לכל אחת מהן. אבל הייתי במערכת הרבה שנים, אז אני יודעת שהחינוך הוא לא כפי שהיה בעבר. בזמני כל המטפלות היו מכאן וידעו מה זה קיבוץ. הן ניקו מהקרע הקיבוצית, הייתה להן שורשיות במקום, והייתה תחושת מעורבות בקהילה. היום המצב שונה, אולי בשל השינוי שאנחנו חווים ומתבטא גם בחינוך. אין ספק שזה אחד מחסרונות השינוי – הוא פוגע בקהילתיות שלנו.

ולכל מי שמחפש הצעה מעניינת לוועדה חדשה, נינה ממליצה לקרוא את הקטע הזה מתוך טעם ראשוני:

לחלק באופן שווה

יוסף ברץ: נבחרה ועדה לסידור ההלבשה. מצבנו היום אינו מרשה לנו להוציא כספים. באופן כללי יש די בגדים לכל חברי דגניה, אלא שהם אינם מחולקים באופן שווה. הוועדה מציעה לחלק את הבגדים שאצל אחדים הם רבים לאלה שאצלם פחות. קיפניס: בהצעה זו כבר הגדישו את הסאה. אפילו בקומונה טהורה וקדושה עוד לא הגיעו לכך שיגעו בבגדים של הפרטים.

חיותה: ההצעה לא מעשית. ישנן מידות שונות וחולצה של אחד אינה יכולה להתאים לשני. קיפניס: ישנם אנשים איסטניסטים שאינם לובשים ברצון בגדים של השני. לא אכפת לי אם ייקחו ממני בגדים בשביל אחרים, אולם אני אינני לובש בגדים של אחרים. אני מציע לבטל את החשבונות הפרטיים וצורך של חבר יתאשר על ידי המועצה הכלכלית.

מתוך פרוטוקול האספה

קול המון טיפות המים

אבי שגיא מודד בשנים האחרונות את כמויות הגשם שיורד אצלנו. לאחר השבוע הסוער שעבר עלינו שמענו ממנו על תפקידו ועל ההיסטוריה של המדידות המטאורולוגיות בדגניה.

קצת רקע:

בעבר, לאורך שנים רבות, הייתה בבית גורדון תחנת אקלים סינופטית שהעבירה נתוני מזג אוויר סינופטיים 3 פעמים ביום למוקד בהר כנען.

הנתונים כללו: טמפרטורות (מקסימום ומינימום)

נתוני לחות יחסית

נתוני גשם יומיים ומצטברים

נתוני לחץ ברומטרי

נתוני עננות: סוג, גובה וכיוון

ב-1973, במלחמת יום הכיפורים, נערכו המדידות על ידי צוות מקצועי שהגיע מבית דגן וערך תצפיות נוספות מדי שעה בעזרת בלונים מטאורולוגיים. הצוות שהה כאן 3 חודשים, ונוצרו יחסים מיוחדים עם חברי דגניה.

אחד מחברי הצוות היה דני אלבשן ז"ל, אביו של המשפטן פרופ' יובל אלבשן.

בשנת 1995, עקב שינויים בהרכב הצוות ותחליפים אוטומטיים לנתוני מזג אוויר, חדלה התחנה הסינופטית בבית גורדון לפעול.

כאן המקום להודות לכל המתנדבים שעסקו בשבתות ובחגים באיסוף הנתונים: יהודה ודבורה שפרונג, עובד פלמוני, דליה רוזן, וסליחה אם נשכח מי מהם.

בין כל הנתונים המשיכה דגניה א' לדווח על הגשמים בדיווח ידני פעם בחודש.

מדדו את הגשם עובד פלמוני ולאחריו דליה רוזן, וב-5 העונות האחרונות אני עושה זאת.

עונת הגשמים הקודמת הייתה מוצלחת, והגענו ל-543 מ"מ, 141% מתוך הממוצע הרב שנתי של דגניה, שהוא 383 מ"מ.

בברכה,

אבי שגיא

השירות המטאורולוגי

תחנת דגניה א'

עונת 2020-2019

2016/17	2017/18	2018/19	2019/20				
70.81%	98.43%	141.83%	52.7%	מהממוצע %		383	ממוצע רב שנתי
45	57	70.0	17.0				מס' ימי גשם
271.20	377	543.2	201.9	מצטבר	כמות במ"מ	תאריך	חודש
			חודשי				
	8	5.8	1.0	1.0	1.0	29/10/2019	אוקטובר 19
3.10	9.9	68.2	1.1	2.1	1.1	02/11/2019	נובמבר 19
162.10	20	131.3	146.3	18.6	16.5	01/12/2019	דצמבר 19
42.50	154.2	140.5	53.5	24.8	6.2	08/12/2019	ינואר 20
15.50	103.8	104.6		31.1	6.3	09/12/2019	פברואר 20
28.40	8.2	61.9		31.7	0.6	10/12/2019	מרץ 20
19.60	61.9	30.9		38.5	6.8	12/12/2019	אפריל 20
	4.7	0.0		101.5	63.0	25/12/2019	מאי 20
	6.3			143.5	42.0	26/12/2019	יוני 20
				146.5	3.0	27/12/2019	
				148.3	1.8	28/12/2019	
				148.4	0.1	30/12/2019	
				148.5	0.1	01/01/2020	ינואר 20
				154.2	5.7	02/01/2020	
				163.5	9.3	03/01/2020	
				177.3	13.8	04/01/2020	
				201.9	24.6	05/01/2020	

חודש דצמבר בחינוך החברתי

דצמבר באלון

החודש עסקנו בנושא "חנוכה" ו"האור שבי" דרך משחקים משותפים. קיימנו חזרות למופע בטקס הדלקת הנר הקהילתי. כמו שכולכם ראיתם, הילדים היו מעולים, ואנחנו מאוד גאים בהם. יצאנו לפעילות בסגנון חפש את המטמון ב"כוכב הירדן" יחד עם כל מערכת החינוך החברתי. משם המשכנו למסלול מירון הפיד. הילדים היו אלופים, צלחו את הריצה, ויחד שבנו כולנו עם הפידים לקיבוץ, והתרגשות של הילדים הייתה גדולה. תודה רבה לכל ההורים המלווים שהצטרפו. במהלך החופשה נסענו גם לפעילות אזורית "לגדול בספורט" שהתקיימה בבית בנדל, שם הילדים עברו בתחנות משחק שונות והתנסו במגוון של תחומי ספורט. כמו כן קיימנו יום מאסטר שף מפנק, נהנינו מפעילות תחנות שהכינו עבורנו ילדי אורן, זכינו ליום בנושא תאילנד ממשפחת יעקבי (תודה רבה לחופית ולמאיה), שיחקנו משחקי מזל ועוד. החודש הבא, חודש ינואר, יהיה בסימן של חורף ויפתח בטיול מתוכנן לחרמון עם כל מערכת החינוך החברתי. על כך ועוד בעלון הבא.

גל וליאה

דצמבר באורן – חודש בסימן אור

החודש היה מלא באירועים קהילתיים וחברתיים.

בשיתוף ועדת צעירים הכנו וחילקנו שי וברכות לחג לכל חיילי דגניה ששומרים עלינו. עם הדס עבאדי ודני גרינבלט הקמנו את פינת המדורה בגינה הקהילתית. היה מאוד מאוד כיף ומלכלך 😊. לאורך כל החודש ערכנו חזרות לכבוד טקס הדלקת הנרות של החינוך החברתי. ילדי כיתות ד'-ה' הכינו הצגה "הלביבה שהתגלגלה", וילדי כיתה ו' בשיתוף פעולה עם הצריפייה הצעירה (כיתות ז'-ט') ומורן טל הכינו ריקוד מדליק.

גם החודש ערכנו משחק משימות קבוצתי ותחרותי, אך הפעם ברוח חג החנוכה. יצאנו כל ילדי החינוך החברתי למירון הפיד המסורתי. בכוכב הירדן נהנינו מפיקניק מפנק ויצאנו למשחק משימות קבוצתי באתר. אחר הצהריים התחלנו את המירון בהתרגשות גדולה. השיא של היום היה גם סופו, שבו נכנסו כל הרצים בשער דגניה והתקבלו בעידוד ובתמיכה מהמשפחות ומחברי דגניה לאור הנרות לצדי הדרך.

תודה לצוות התרבות בראשות טלי וגיל אילן על קבלת הפנים החמה ולהורים החרוצים שליוו את המירון.

תודה מיוחדת לליאור איפרגן, אימא של עופרי, שעזרה בלוגיסטיקה ובארגון של הריצה, ולצוות השוטרים שליווה את הרצים לאורך כל הדרך.

את החודש סיימנו בחופשת חנוכה. הכנו סופגניות וטפטופי נרות, ואירחנו את אפיקים, שער הגולן ומסדה ליום ספורט משותף. זהו שיתוף פעולה שני שלנו השנה יחד עם שלושת הקיבוצים האלו. במסגרת פרויקט "בוגרים מובילים", שבו ילדי אורן מכינים פעילויות לשכבות הצעירות יותר, עשינו שני דברים החודש: הראשון – יצרנו לילדי "גן ארז" משחק זיכרון צבעוני וגדול בנושא חג החנוכה. והשני – הזמנו את כיתות א'-ב' אלינו לאורן ליום של הפעלות ויצירה.

ילדי אורן, מרינה ונעה

דצמבר בצריפייה

את החודש פתחנו בחזרות לקראת טקס הדלקת הנר בחנוכה. התחלנו להכין כתובת אש לקראת מירון הלפיד, עד שגילינו שנשארה הכתובת שהוכנה בשנה שעברה. החבר'ה שלנו הובילו את מירון הלפיד. היה כיף גדול לראות איך בוגרים נותנים יד לילדים הקטנים ועוזרים להם לצלוח את הריצה. אירחנו אצלנו את הנוער הבוגר של כפר בלום, וחלק מהנוער הגיע לשיח הקהילתי בנושא החינוך החברתי, שבחן את המשך התנהלות הצריפייה. היה חשוב לשמוע את קולם ושגם הם ישמעו מה יש לאחרים לומר בנושא ואיך הם רואים את הדברים.

נערי הצריפייה הצעירה המשיכו בעבודות בענפים שונים בקיבוץ. החודש גם המשכנו לעבוד על פרויקט הכנה של "חדר בריחה" לאירוע יום המשפחה שיתקיים בפברואר. ערכנו פעילויות בנושא חושים,

פלאפונים ותקשורת בין אישית. חברי שנת המצוות עברו גם פעילות בנושא הכרת השונה. נפגשנו עם יזהר כהן, והוא שיתף אותנו בהתמודדות עם החיים בעיוורון ונתן לכולנו השראה גדולה. תודה רבה ליזהר. החבר'ה גם נסעו למוזאון "דיאלוג בחשכה" בחולון, שבו מדריכים עיוורים מובילים את המבקרים בחללים חשוכים אך מעוצבים במטרה לפקוח את עיניהם בחושך ולהוכיח כי עולמם אינו דל ומוגבל; הוא רק שונה. בהחלט פתח את עניינינו לחשיבה אחרת. חודש חמים ונעים לכולם.

מורן ודורון

תודות אחרי מירוצ הלפיד

תודה גדולה לליאור איפרגן על הסיוע בתכנון ובארגון של מירוצ הלפיד. תודה לניסים איפרגן, שגייס למירוצ את השיטור הימי וליווה את המירוצ. תודה לשיטור הימי בעמק, שהצטרפו אלינו לריצה והביאו אתם הרבה אנרגיות טובות. תודה לכל המלווים: אלון הדר, מעיין פיין, נגה כהן, ניל רוזנסטון, סיון דורון, ליאור פרנקל, נמרוד שי, שלומי שגיא, רועי בן חמו, ענר יעקובי, איתמר קרנש ויהל בוך. תודה למשה קולט על ליווי העזרה הראשונה. תודה לטלי וגיל אילן על ארגון הטקס וקבלת הפנים אחרי המירוצ, הסיוע בארגון הציוד, הקישוט וכל השאר. תודה גדולה לצוות ההדרכה של החינוך המשלים: נעה פוקס, מרינה ליס, דורון לוי, מורן טל, ליאה פדר וגל קזז, על הארגון והתפעול במירוצ. ולבסוף, תודה לכל צוות ההדרכה, הילדים והנוער המקסים שלנו על הפקת האירוע בטקס הדלקת הנר בחנוכה.

שירלי

שיח קהילתי בנושא החינוך החברתי

מועצת החינוך זיהתה צורך לקיים מפגשים קהילתיים כדי לשים על השולחן את נושא החינוך החברתי, במטרה להתאים את המענים לצרכים המשתנים של הילדים והנוער. במפגש הראשון, שהתקיים בתאריך 21.09.19, הוצגו עיקרי החזון, התכנית החינוכית ומבנה המערכת. בהמשך הוקדש זמן רב להקשבה לקולות המשתתפים. לאחר מפגש זה עיבדה מועצת החינוך את התכנים שעלו ובחרה להתמקד בקבוצת גיל הנעורים, שתהווה פיילוט. המועצה גיבשה שלוש אופציות לשינויים מערכתיים (שיפורטו בהמשך).

בשבת שעברה 4.1.2020 נערך המשך השיח הציבורי.

תודה רבה לכל מי שטרח והגיע בערב הגשום.

השיחה הפעם התמקדה בשיקוף החשיבה המבנית לשנת 2020 מתוך התרכזות בגילי הצריפיה. לשיח הוזמנו גם נערי/ות הצריפיה בכדי שנוכל לשמוע את קולם, שהם ישמעו את קולות ההורים והציבור ושוכל לצרף אותם לחשיבה משותפת על התאמת המענים לצרכים המשתנים של הנוער. הקולות שעלו בשיח שיקפו את מגוון העמדות: מצד אחד יש רצון לשמר מבנה שימש את הנוער עם מבוגר משמעותי, יום פעילות קבוע פעם בשבוע, שימור "פעילויות שיא" בחופשים, השתתפות הנוער בחגים וכו'.

מנגד עלו טענות שבפועל, מהרבה סיבות, הנוער עמוס מאוד ולא מצליח להגיע באופן שוטף לפעילות. ההורים מבינים את רצון הנוער אבל אומרים: "אתם אולי מאוד רוצים אבל בסוף לא מגיעים". הועלו הצעות לשימור המבנה ופעילויות שיא בלבד בחופשים הגדולים, לא בהכרח עם מדריך/מלווה קבוע, וכן לקיים את ארגון החגים ישירות דרך צוות התרבות. הועלתה אפשרות של הקמת מועצת נוער שתייצר את הפעילויות לעצמם אם ירצו. רעיון נוסף שעלה הוא ארגון מחדש של כל המערכת כמערכת שלא מבוססת על שכבות גיל אלא על בית של פעילות פתוחה שכל מי שיש לו עניין בתחום יוזמן להגיע אליו. היו קולות שביקשו להפסיק את תשלומי ההורים לצריפיה למי שבחר לא להשתתף. הבעייתיות ברעיון זה היא שאנחנו קיבוצ קטן, וברגע שפותחים את אפשרות הבחירה עלול להיווצר מצב שבו העלות למשתתפים תהיה גבוהה באופן לא סביר.

היה חוסר הסכמה בנושא סגירת הצריפיה. מצד אחד עלתה האפשרות לסגור אותה ולבטל את תשלומי ההורים ומשם להמשיך לבחון מחדש את כל הנושא. קולות אחרים סברו שאפשר לדבר ולחשוב תוך כדי תנועה "כי מה שנסגר יהיה מאוד קשה לפתוח", וייתכן שמה שלא רלוונטי לשכבות היום יהיה רלוונטי לשכבות הבאות.

מועצת החינוך הציגה שלוש הצעות שעומדות על הפרק (עד לשיח) על שולחנה להמשך הפעילות בשנה הבאה:

אפשרות ראשונה: הוזלת התשלומים של ההורים ל-130 ₪ תוך צמצום הפעילות השוטפת לפעם בשבוע ופעילות שיא אחת לשלושה חודשים במימון הורי למי שבחר להשתתף בהן.

אפשרות שנייה: איחוד הנוער עם דגניה ב' (אם הם יהיו מעוניינים), כאשר העלות תהיה בהתאם לזו הנגבית בדגניה ב', ושימוש בתקציב מסל השירותים לשם שמירה על מבנה בדגניה ועל משרת מתאם שאחראי על הקשר עם הנוער ועל חיבורו לפעילויות הקהילתיות ולאירועים פנימיים של דגניה א'.

אפשרות שלישית – סגירת הצריפיה.

מועצת החינוך רשמה בפניה את כל ההצעות, ההערות וההארות ותתכנס לחשיבה ולהחלטה בנושא. נמשיך לשקף ולעדכן.

מועצת חינוך

הדברים שלהלן התפרסמו בדף של ראש המועצה האזורית, והם מופיעים כמובן גם כאן.

שחף והמייסדים – חממה משותפת

"הקשב, הקשב
למשב הרוח
בנוף הזיתים
איזו צמיחה ענווה
הקשב הקשב למשב...
התשמע מה הם אומרים?
דברים נבונים ופשוטים".

("עצי הזית", לאה גולדברג)

לפעמים הדברים פשוט מתגלגלים להם בצורה הפשוטה והנכונה. ילדי כיתה ד' מבית ספר שחף יצאו למסיק. ברוב חריצותם הם מסקו כמות נכבדה של זיתים (באדיבות דגניה א'). אך זמן לא נשאר לחרוץ אותם ולטפל בהם היטב. לכן, אחר כבוד, הובלו הזיתים לקבוצת החממה במייסדים. שם הם קיבלו את מלוא הכבוד המגיע להם, חורצו היטב והוכנסו לקנקלים לפי המתכונים שהעבירו הוותיקים (אחרי ויכוחים רבים, כמובן, על הטעם המושלם). בעקבות שיתוף הפעולה הפשוט והצנוע הזה נולד רעיון להיפגש יחד, הפעם פנים אל פנים, בחממה במייסדים. לא סתם מפגש היכרות אלא ממש מפגש עבודה גננית. שיחקנו בינגו בנושא גינת הירק, ולאחר מכן הכנו עשרות ייחורי תבלינים. לכשייקלטו יחולקו למבוגרים ולילדי שחף. וכמובן, איך לא? פתחנו יחד את הזיתים הכבושים, והתמוגגנו מהטעם החמצמץ והנפלא ששיתוף פעולה כה "טבעי" (תרתי משמע) יכול ליצור.

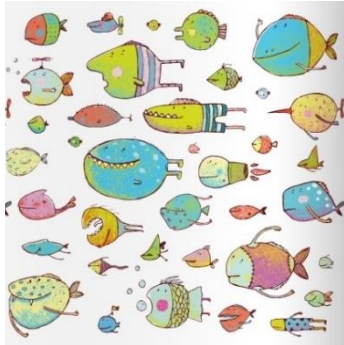
לסיום רק נאמר שוותיקי העמק התרשמו מהילדים החרוצים, וחיוך נשאר על שפתי כולנו.

מורן חן
עושה גינון טיפולי
בבית ספר שחף ובחממת המייסדים

יחדיו – תרבות בדגניה / טלי וגיל אילן

שלום לכולם.

בחודש דצמבר חגגנו ביחד את חג החנוכה באירועים משמחים ומלאים באור:

בשבת נפגשנו בחדר האוכל להכנת למפיונים. היה נפלא לבלות בעשייה משותפת.

ביום ראשון, נר ראשון של חנוכה, השתתפו הורים וילדים במירוץ הלפיד בארגון החינוך. קיבלנו אותם ברחבת בית הבד להדלקת נר ראשון, נהנינו מהשירה של אפריל ושלי בלאו, מאור דורני, משה קולט ונריה חיים, שהצטרפה אלינו בפעם הראשונה ומקווים שלא האחרונה. יישר כוח.

הדלקנו כתובת אש. צעדת הלמפיונים המסורתית עם ילדי גן ארז והלמפיונים שהוכנו יום לפני כן הייתה נהדרת. לסיום קינחנו בסופגניות טעימות ברמה.

ביום שלישי, נר שלישי, נפגשנו בחדר האוכל לטקס משותף של החינוך-תרבות. הילדים המוכשרים הציגו, שרו ורקדו, ואנחנו נהנינו לראות אותם. תודה רבה לכל מי שלקח חלק.

ב-1.1 נערך המפגש הראשון של חוג תאטרון דגניה א' עם הבמאי איציק הדר מקיבוץ גשר. היה פיצוץ. מי שלא מצטרף מפסיד. אין צורך בידע קודם. החוג מיועד לבני 18 ומעלה ומתקיים בימי רביעי ב-20:00 במועדון לחבר.

תרבות דגניה א' עסוקה בארגון מספר תכניות:

- הוגש תקציב לשנת 2020.
- מתוכנן טיול משפחות בט"ו בשבט, 7.2 (פרטים במייל).
- ב-30 לינואר יגיע אלינו קרקס למופע כובע. המשמעות היא שהכניסה ללא תשלום, ובסוף הערב כל משפחה שמה בכובע כסף מזומן כראות עיניה. במופע זה נארח את דגניה ב'. (פרטים במייל).
- מתכננים את פורים מבוגרים/ילדים, ומזמינים אתכם להצטרף לצוותים המארגנים.

תודה רבה

ועדת תרבות דגניה א'

הצמחים שסביבנו / פרח וינר

הפעם סופסוף הגענו לדבר על דקלים ודמויי דקל. ממש חיכיתי לזה כי יש לנו דקלים מהממים, ואין מצב שאחרי שתקראו עליהם תתעלמו מהם.

נתחיל עם הדקל הכי חמוד שיש. אם הייתי משווה אותו לחיה הוא היה קואלה או דב פנדה. כזה מתוק שבא לי למעוך אותו. זהו הדקל הננסי שיש בכניסה ל"טולגל". מציעה לכם ללכת לראותו כמה שיותר מהר לפני שהוא ייכחד משם. יש כמובן וושינגטוניה חסונה. בעיצוב נוף, כשרוצים לחזק את המבנה הארכיטקטוני, שותלים לרוב דקל אחד מכל צד. אפשר לראות דוגמה כשמסתכלים על המזכירות מהכיוון של הברכה העגולה.

מסביב לחדר אוכל יש כמה דקלים מעניינים מצד דרום מערב. מול משפחת נתן יש סטרליציית ניקולאי, שהיא דמוי דקל. היא האחות הגדולה של סטרליציית המלכה, שהיא ציפור גן עדן. בצד השני יש דקל שנקרא קריוטה נאה (דקל זנב דג), לידו היה דקל מצחיק כזה שמת לא מזמן, אבל לצערי אני לא יודעת מה זה היה. אני חושדת בקורדלין אוסטרלי. אם מישהו יודע אשמח לשמוע. בהמשך של הרחבה, בתוך הריבושים, יש דקל ארכונטופניקס אלכסנדרה, הנקרא בקיצור גם דקל הטבעות. הטבעות שרואים סביב הגזע הן העלה שנשר. במדשאות של חדר אוכל יש תמר קנרי ותמר מצוי, ויש עוד דקלים מסביב ובמדשאה לכיוון מזרח שאני לא בטוחה בדיוק בסוג שלהם. בדקלים מסתכלים אם הענפים יוצרים צורת X או V או אם העלים בצורת מניפה או נוצה. נני בטח יודע, הוא למד מהטוב ביותר, יוחנן קליסקי ז"ל, שהיה המייק טייסון של החקלאות. אם תחשבו על זה, יוחנן אשכרה שינה ועיצב את החקלאות בארץ בכל מה שקשור לתמרים. אני זוכרת שהייתי בערך בכיתה א' והייתי צריכה להגיש עבודה על תמרים. לא איזה סמינריון, אבל סבתא ברכה ז"ל התעקשה שאני אלמד מהטוב ביותר וארגנה לי פגישה עם יוחנן. הרבה אני לא זוכרת, אבל מאז ציקה ז"ל ואני נהיינו חברות, אז טוב שסבתא התעקשה.

נמשיך לכיוון האלונית. בבית יצחק, על יד פיקוס השדרות והנדנדות, יש דקל עם עלה בצורת מניפה שנקרא סבל פלמטו. גם ממולו, על המדרכה שבצד הברכה, יש סבל פלמטו. מול האלונית, ליד הספסלים שאוכלים עליהם ארטיק בריח פיצה, יש דקל עם השם הכי לא קשור בעולם, סיגרוס רומנזוף. שהוא גם דקל 'שופוני' בגינון הפרטי. אנשים שרוצים להראות פאר או ליצור לעצמם אווירה של חופשה שותלים אותו. בכלל, דקלים, בגלל המראה שלהם, משדרים סטייל מיוחד, וצוחקים עליהם שהם נקראים גם עצי בחירות, כי לקראת הבחירות בעיר ראש העיר/מועצה קונה המון דקלים והמחירים עולים. דקל יכול להימכר בכמה אלפי שקלים ותמיד חסר. לי יצא לדבר עם יחיאל לגבי התמר שבכיכר ליד הסילו. יחיאל סיפר לי שמהמועצה ביקשו לנטוע עץ תמר בגלל הצביון התרבותי. זה באמת אחד הנושאים שבלימודים נאמרים לנו מתחת לפני השטח, כלומר יש חלוקה שנעשתה בעבר ומשתדלים לשמור עליה גם היום. לתת לאזורים שונים בארץ את הייחודיות שלהם. בעמקים, לדוגמה, זה התמר. השקמה לאזור הדרום, האורן, האלה והאלון להר הגבוה. באזורים קרים כמו צפון הארץ יראו פחות תמרים. יש דקלים שיכולים לשרוד מבחינה אקלימית, אבל הנוף משדר אווירה אחרת. עוד דוגמה טובה: באזור השרון היו פעם המון

פרדסים וחקלאים. היום כבר בקושי, אבל עדין עץ הדר חושש מקושר מאוד לאזור השרון. אני מדברת על גינן ציבורי ולא פרטי.

בדרך מהאלונית לכיוון גן מולה נפגוש את הציקס, שהוא דמוי דקל כי הוא בא ממשפחת הציקסיים. ציקס גדל כל כך לאט. הציקסים שנמצאים שם הם לא חדשים, כבר כמה שנים שם. אבל הם כל כך אטיים. לא נעים לי להגיד אטי, אבל גדל בקצב שלו. (לאט. ממש לאט). יש כמה פרטי ציקס ממש יפים בכניסה למרפאה, ליד הברכה ובתוכה ובחדר אוכל, ליד הברזייה. יחיאל סיפר גם שהוא ועובד פלמוני ז"ל יצרו את הפיצול של הגזע על ידי מניפולציה וגזיזום. מדליק לאללה! בהמשך, ליד השער, יש כמרופס נמוך, שהוא גם חמוד, פרוע כזה, ואם מאפשרים לו הוא יגדל על כמה גזעים, שזה גם מצחיק. יש כמרופס כזה גם בתוך הברכה.

בכניסה לחצר ראשונים, מול הברזייה, יש נולינה מופשלת, שהיא קורעת. אני מתה עליה, פרועה כזאת, עלווה בכל פינה, בקיצור – מדליקה. הנולינות הן גם דמויי דקל. הן פורחות רק לאחר מספר שנים, כשהצמח ותיק. אצלנו הנולינה פורחת ופורחת יפה.

בגינות הפרטיות מפוזרים לא מעט קורדלינים אוסטרליים, וליד משפחת שגיא, בבית שעליזה נול ז"ל גרה בו פעם, יש שפלרה/ברסאיה מקרינה. ליד מתקן האופניים בברכה יש יוקה, שהיא קוצנית. ראו הוזהרתם. בטח מסתובבים עוד סוגים שלא ציינתי...

תשובות לשאלות מהעלון הקודם:

האורן שליד בתי הילדים נקרא **אורן ארך עלים**.

סמוך לבית של אפרים ורחלי בן צבי יש **אורן קנרי**.

אני מצאתי רק אשל אחד בדגניה והוא **אשל הפרקים**.

תושבי מג'אר משתמשים באראוקריה רמה במקום עץ אשוח. יש שם שכונה נוצרית, ובחגיגות הכריסטמס מציבים שם עץ ענק מקושט.

פנסית דו נוצתית באה אלינו היישר מסין הרחוקה בשביל להחליף את האזדרכת המצויה. עד כה לא נרשמה שום בעיה עם הפנסית הדו נוצתית, להפך, היא סוחטת מחמאות. בדגניה היא ניצבת לה במדשאה מול הבית של שרול והדסה, ליד בית יעל וליד הבית של דיתי וסרחיו.

שאלות חדשות:

- מה הכינוי של דקל סיגרוס רומנזוף?
- למה מתכוונים כשאומרים "רגל פיל"?
- מה השם הנוסף של דקל ננסי?
- איפה יש בדגניה עוד סוג של ציקס מלבד ציקס מופשל ומה שמו?
- מהי ארץ המוצא של הקורדלין האוסטרלי?
- מיהי החברה האח"מית של ציקה קליסקי ז"ל?

סימולציה ממוחשבת / איתי קיפניס

קראתי מאמר בכתב עט מדעי
שיש סברה שהיקום בו אנו חיים
הוא בכלל סימולציה ממוחשבת
של איזו ישות חוצנית שהיא.

זה אומר שיש סיכוי שכוכב הלכת הכחול שלנו
הטבע, השמש, החיים עלי אדמות
נוצרו על ידי איזה חייזר אינטליגנטי
בתכנת מחשב מתקדמת ברמות.

אולי אנחנו כלי משחק בין שתי ישויות
מולטימדיה תלת ממד
ועל כל הצלחה או כישלון
הן שם מעבר למסך, צועקות הידד.

ואם אכן קיימת ישות על חוצנית
היא לבטח פועלת בתקשורת מחשבתית
ומבחינתנו, נמצאת ברוח קדמית

היא יכולה פשוט לסגור לנו את החיים
את המפץ הגדול, את כל מה שיודעים
להעלים את היקום במחי יד
ליצור עולם אחר בהדמיה, קבוע או נייד.

אז למה ומדוע סבל ומלחמות
עוני, רעב, מחלות, אסונות
לאן עוד נגיע בזו הספינה
אם עומד יצור ירוק עם יד על ההדק
ומאיים להעלים אותנו מעבר לפינה.

האסטרופיזיקאי המנוח סטיבן הוקינג בכתביו אמר
אל תחפשו אותם, פן יהיה מאוחר
אם הם יקפצו לביקור ולא יהיו ידידותיים
זה יהיה כמו קולומבוס והאינדיאנים
אנחנו עם חץ וקשת, והם עם סייבר טילים.

המדע לא יודע לומר
כמה זמן עוד נשאר לנו בעולם
אז כדאי לעשות מאמץ ולשמור על הקיים.

להחיות את האמזונס, ריאת הנשימה
לעצור את עקירות העצים
לכבות את השרפות
להפחית את גזי החממה.

להציל את האלמוגים
לאסוף את הפלסטיק מהים
לתת צ'אנס לחיים שלנו על הכוכב
ולהחזיר את הירוק לעולם.

ואולי אם יום אחד
יימצא כוכב אחר מתאים
בטח ייקח זמן להגיע אליו
או להפשיר בו את התנאים.

כנראה שלעולם לא נדע את האמת
פשוט נמשיך בחיינו כמות שהם
ואולי נתעסק בשאלה הזו מעת לעת.

דגניה ובנותיה. הבת ה-26. הגרעין האיטלקי "לנגב" / אשר גלעד

חלק ב'

האנייה פרינסס קאתלין

מכל גרעיני הכשרה שהיו אצלנו, מטרומפלדור (1913) ועד גרעין הפלמ"ח "החושלים" (1948), שני גרעינים בלבד קיבלו הכשרה חקלאית בחו"ל והגיעו לדגניה בתקופת מלחמת העולם השנייה עם אשרות כניסה לארץ. הראשונים, חברי גרעין הנוער משבדיה, שעלו לארץ בשנת 1941 בדרכי היבשה, ואחריהם חברי גרעין "לנגב" מאיטליה, שעלו לארץ בשנת 1945 בספינה. אתם עלו גם משפחות עם ילדים.

ראובן קמפניינו, שחי כיום בירושלים, מספר את קורותיהם: "הייתי אז ילד בן שלוש. אמי חולדה קמפניינו וקרובי משפחה אחרים סיפרו לי על התקופה ההיא. מלחמת העולם הייתה עדיין בעיצומה. חלק מאיטליה הפאשיסטית שוחרר על ידי בנות הברית. רומא שוחררה ביוני 1944, ואז פגשנו בהפתעה את חיילי הבריגדה היהודית ששירתו בצבא הבריטי ובאו לעזור בשיקום הקהילות היהודיות שנפגעו במלחמה. החיילים אריה אבישר, יליד ירושלים, ואליהו לוביצקי מבית אלפא היו הפעילים המרכזים בכך. אבישר הקים וניהל בית ספר יהודי ברומא שקלט מאות ילדים יהודים שלא למדו בשנה האחרונה. רוב החיילים הפעילים באו מקיבוצים ומושבים שראו בחקלאות דרך לחיים ופתרון לקליטת עולים חדשים. הם ריכזו מאות בני נוער בחווה איטלקית ליד רומא, ושם הם קיבלו במסגרת "החלוק" הכשרה חקלאית במטרה לעלות ארצה ולהמשיך בהכשרה החקלאית בקיבוצים גבעת ברנר, שדה אליהו, דגניה ועוד.

"ד"ר אומברטו נכון נשלח מהארץ לאיטליה על ידי הסוכנות היהודית, והוא היה איש הקשר בין הבריטים לעולים העתידיים. הוא פנה לשלטונות המנדט הבריטי בארץ שיקצו דרכונים לעולים, ואלו הקציבו 900 דרכונים, 720 לשורדי השואה ו-172 לבני איטליה שסיימו את הכשרתם החקלאית ולאחרים. השלטונות הבריטיים באיטליה העמידו לצורך המבצע את הספינה הקנדית "פרינסס קאתלין", שנועדה להעברת גיסות צבא".

הערה שלי (א' גלעד): בשלהי המלחמה, נוצרה סיטואציה מיוחדת כשהבריטים היו מוכנים לסייע לעלייה לארץ כמחווה לשורדי השואה במזרח אירופה וליהודי איטליה, שמספרם היה שישים אלף ומהם נספו באושוויץ שמונת אלפים איש. כשהחלה תנועת ההעפלה הבלתי לגלית, שנקראה "עלייה ב'", נסגר חלון ההזדמנויות. הבריטים שינו את מדיניותם ועשו הכול כדי לפגוע בהעפלה. אך למרות הכול, שמונים וארבעה אלף מעפילים הצליחו לעלות לארץ בדרכים כאלו ואחרות.

ראובן ממשיך בסיפורו: "ביום חמישי 22.3.1945 עלינו על האנייה. הצפיפות הייתה רבה. האנייה נועדה לשאת 200 חיילים, והעלו עליה 900 איש. מפקדי האנייה היו בריטים. אנשי הצוות היו סינים. מיטות לא היו אלא ערסלים בלבד. האנייה, הבינונית בגודלה, לא הייתה יציבה בים הגלי, וזה גרם לכולם למחלת

ים והקאות. המלחמה עדיין בעיצומה. אמנם השליטה בים הייתה בידי הצי הבריטי, אך הים לא היה נקי ממוקשים ימיים שהוטלו במאותיהם על ידי הגרמנים. האי רודוס, הסמוך לנתיב השיט שלנו, היה מוחזק בידי הגרמנים עד סופה של המלחמה, וכל נוסעי האנייה תורגלו מדי יום להתנהגות בתנאי חירום. "המסע ארך שלושה ימים, וביום ראשון י"א בניסן תש"ה, שלושה ימים לפני חג החירות, עגנה בנמל חיפה ספינת העולים הרעועה שלנו, שהניפה דגל בריטי.

אורי מורפורגו במצרים בבריגדה

"ירדנו מהספינה, ונשלחנו למחנה העולים בעתלית. שם שהינו כעשרה ימים. גרעין 'לנגב' נשלח לדגניה א'. קבוצה אחרת נשלחה לקיבוץ שדה אליהו. ביניהם היו יוחנן דה קסטרו (96), שחי עד היום בקיבוץ. היו גם מרקו מורפורגו ואחותו תרצה, שאורי מורפורגו היה אחיהם. אחרים נשלחו למסגרות חינוכיות כמקווה ישראל, שפיה ומוצא".

הבת ה-17 – הנוער השבדי, שהגיע לדגניה בשנת 1941, בתחילת המלחמה

1938. הנאציזם שולט בגרמניה של היטלר. פוגרום "ליל הבדולח". פחד.

דוד מוהר מהנוער השבדי מספר: "ב-1939 נשלחנו בידי הורינו מגרמניה לשבדיה, עשרים בני נוער עם מדריך ושמו דיקסי, מחשש שתפרוץ בקרוב מלחמה. נציגת עליית הנוער קיבלה אותנו שם, והתאכסנו בכפר שבדי. חצי יום עבדנו אצל האיכרים בחקלאות, וחצי יום למדנו. מלחמת העולם פרצה, ולכן נשארנו שם כשנה וחצי. יום אחד הודיע לנו המדריך שהנרייטה סאלד מירושלים, מנהלת עליית הנוער בארץ, הצליחה להשיג 21 אשרות כניסה לארץ. בתאריך 18.4.1941 יצאנו משבדיה לארץ במסלול עוקף – עברנו בפינלנד, רוסיה, אוקראינה, בולגריה ותורכיה – חלקו ברכבת, חלקו בספינות ובאוטובוס. משם ברכבת דרך סוריה ללבנון ולבירות. הימים ימי מרד רשיד עלי אל קילני בעירק. מתוך חשש לביטחוננו אישרה הנרייטה סאלד למדריך להסיענו במוניות לראש הנקרה. שם עברנו את הגבול והגענו לדגניה. בחדר האוכל קיבלה אותנו המדריכה חיותה בוסל, שלבשה מכנסי שלושת רבעי ולראשה כובע קש. היא הסבירה לנו ביידיש באילו אוהלים נתאכסן ולקחה אותנו לגורן. שם מילאנו בקש את ציפות הבד שקיבלנו, והיה לנו מזון לתפארת שהנחנו על המיטה".

הנרייטה סאלד סיפרה: "את הרעיון למסע הנועז של הנוער השבדי נתן לי המזכיר הבריטי של ממשלת המנדט בירושלים, שהיה ידידי. הוא אמר לי: עכשיו, משנחתם בין הרוסים לגרמנים הסכם אי לוחמה שנקרא הסכם מולוטוב-ריבנטרופ, נוצרה סיטואציה של אזורים ניטרליים שדרכם אפשר להסתנן ולהגיע לארץ ברכב עם קבוצות נוער עולה. וכך עשיתי מספר פעמים, עד שחלון הזדמנויות נסגר, כשגרמניה הנאצית פלשה לרוסיה במבצע ברברוסה, ביוני 1941, והדרכים נחסמו".

חדשות מהחצר

תמי וארז ליס עברו לביתם החדש. ונועם ורדי חזרה לדגניה כדי להשתקע בה ולהקים כאן את ביתה, בשכונה החדשה הנבנית, במהרה בימינו. ברכות למשתכנים החדשים. שיהיה לכם חם ונעים בבתיכם החדשים.

מתוך "מה במועצה" גיליון 2 בינואר 2020:

גאוה ונחת במרכז למוזיקה

שישה רסיטליסטים ניגשים השנה לבחינת בגרות מעשית (5 יחידות) בכלי הנגינה/שירה שעליו החלו לנגן במרכז למוזיקה עוד כשהיו קטנטנים בכיתה ד'. כעת הם מסיימים י"ב בנחישות והתמדה שהביאו אותם לרמה גבוהה של נגינה ושירה. כמה נחת וגאוה.

ומי ברסיטליסטים (ובתמונה):

משמאל כליל רוה (שירה), ולידה ניל (פסנתר) ומוהיני (חליל) ברוורמן, שנפרדו מאתנו לפני כמה חודשים אבל אנחנו זוכרים היטב שהם בגרו ועשו את מרבית דרכם המוזיקלית כאן.

חוג סוסים קצאני

* כאחיך נשקף!

* מליץ 3 ואפ"ר

* גאוןשבי חוג

נריה 0214147-054

שבת פז

עורכת ומדפיסה: תמר רוה
בצוות: הדר אשל, מיכל שמעון

